

OUTPOST

*Ett idéförslag till ett
besökscentrum i Tivedens nationalpark*

JOHAN ASK & ANTON THÖRNE

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap, institutionen för stad och land
Examensarbete vid landskapsarkitektprogrammet SLU Uppsala 2013

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap

Institutionen för stad och land, avdelningen för landskapsarkitektur, Uppsala

Examensarbete för yrkesexamen på landskapsarkitekturprogrammet

EX0504 Självständigt arbete i landskapsarkitektur, 30 hp

Nivå: Avancerad A2E

© 2013 Johan Ask och Anton Thörne

Titel på svenska: Outpost – Ett idéförslag till ett besökscentrum i Tivedens nationalpark

Title in English: Outpost – An Idea Proposal For an Interpretation Centre in Tiveden National Park

Handledare: Tomas Eriksson och Rolf Johansson, institutionen för stad och land

Examinator: Sofia Sandqvist, institutionen för stad och land

Biträdande examinator: Petter Åkerblom, institutionen för stad och land

Foto och grafik: författarna där inget annat anges

Nyckelord: besökscentrum, idétävling, nationalpark, naturupplevelse, Tiveden

Keywords: ideas competition, interpretation centre, national park, nature experience, Tiveden

Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se>

SAMMANDRAG

INOM ARKITEKTBRANCHEN ÄR TÄVLINGAR ett vanligt arbetssätt men samtidigt ett unikt förfarande för arkitekter som akademisk yrkesgrupp. Vi hade inga tidigare erfarenheter av arkitekttävlingar och såg examensarbetet som ett bra tillfälle att bygga erfarenheter inför yrkeslivet. Vårt gemensamma examensarbete är en undersökning av tävlingsformatet som arbetssätt och genomförs genom att delta i den allmänna idétävlingen *OpenGap InNatur_2*. Därefter kommer vi att utvärdera och reflektera över vårt deltagande och resultatet i tävlingen. Vårt mål är att kunna erbjuda landskapsarkitekter och studenter värdefull inblick i vad denna typ av tävlingar innebär och den specifika problematik som vårt val av tävling förde med sig.

InNatur_2:s tävlingsuppgift bestod av att arbeta fram ett idéförslag på ett besökscentrum för ett valfritt skyddat naturområde. I första hand var tävlingen riktad till byggnadsarkitekter men tävlingsarrangören efterfrågade förslag på hur ett besökscentrum kan utformas som bryter mot gängse, konventionella tillvägagångssätt. Som landskapsarkitekter valde vi därför att lösa tävlingsprogrammet med hjälp av landskapsarkitektur och sätta fokus på utomhusmiljön istället för inomhusmiljön.

Rapporten är uppdelad i tre delar:

Del I ger en introduktion till examensarbetet och de metoder vi använt för att framställa vårt tävlingsbidrag.

Del II beskriver hur vi genomförde arbetet fram till färdigt tävlingsbidrag. Den inleds med en okommenterad presentation av förslaget. Efter det följer två kapitler som i tur och ordning beskriver de två huvudsakliga faser som vår förslagsframställning bestod av: förberedande arbete och gestaltningsprocess. Det förberedande arbetet inleddes med en analys av tävlingsprogrammet, följt av bakgrundsstudier av relevanta referensprojekt samt ett besök i det naturområde som vi valde att arbeta med – Tivedens nationalpark. Under efterföljande fas – gestaltningsprocessen – arbetade vi utifrån två frågeställningar knutna till tävlingens specifika problemrymd och hur vi tagit oss an problematiken som landskapsarkitekter. Lösningarna för hur vi skulle svara upp mot frågeställningarna applicerade vi sedan på en specifik plats i nationalparken.

Del III är den utvärderande och reflekterande delen där vi utifrån InNatur_2 diskuterar tävlingsformatet och vårt eget deltagande. Knutet till våra egna frågeställningar förs även resonemang om ämnesområdena de berör, såväl som nya insikter som tävlingens specifika problematik har medfört.

SUMMARY

WHILE COMPETITIONS ARE COMMON in the architect practice community, they are a rare event in the academic setting. Since neither of us had ever participated in an architecture competition, we saw our master project as a fitting opportunity to try this particular way of working for the first time. Our joint master project is empirical research of the architecture competition as a work method and is carried out through participating in the open ideas competition, *OpenGap InNatur_2*. We evaluated and reflected upon our participation and the result of the competition. With this report we hope to offer valuable insight into architecture competitions and, specifically, InNatur_2's subject area; insights that will prove valuable to landscape architects and to other individuals interested in the field. Our design proposal can be studied in higher resolution at:

https://dl.dropbox.com/u/61365186/IN21930_Outpost.pdf

InNatur_2 & research questions

The objective of the competition was to create an idea proposal for an interpretation center in a protected natural area of one's own choosing. The competition was principally directed to building architects, however, the organizers were looking for proposals that challenge traditional ways of approaching visitor reception in a protected natural environment. As landscape architects, we therefore chose to solve the competition challenge through landscape architecture and to shift focus from the indoor to the outdoor environment. This inversion of focus, from inside to outside, and the desire to create an interpretation center in tune with its surroundings generated the two research questions upon which our proposal is based.

1. How can the outdoor environment be given focus at an interpretation center in a protected natural area?
2. How can the characteristics of a natural area be conveyed through architecture?

Through our proposal we have established one possible way to answer these questions. We do not however claim to present a universal solution for how to solve these kind of projects.

Preparatory work

Before we started designing our interpretation center we felt some preparatory studies were needed in order to produce a competitive and well informed proposal.

By *analyzing the program* of the competition as well as the corresponding administrative documents, we intended to reach a deeper un-

---

derstanding of the task presented by the competition as well as its overall aim. Our analysis of the program resulted in a summarized translation of the document where we divided the competition's objectives into "visionary goals" and "absolute requirements".

By conducting a study of reference projects, we hoped to gain inspiration and foundational knowledge in three different topics in which we had little or no previous experience: how to layout a competition proposal, implementing architecture into a protected natural environment, and designing buildings. The projects included in this study were the winning proposals to seven recent competitions for designing a Naturum (interpretation center) in the corresponding number of Swedish national parks.

Through a literature review of Tiveden National Park, we gathered basic information about the forest, its wildlife, and cultural history. We also visited the park with the main purpose to get a hands-on experience of the forest and its characteristics. During this visit, we came to a decision regarding the precise spot where we wanted to situate the interpretation center and, subsequently, conducted a site inventory and analysis.

Design concepts

In response to our two research questions, and based on information gathered during the preparatory phase, we came up with two concepts: *arrangement* and *architectural*. The arrangement concept relates to the first question – *How can the outdoor environment be given focus at an interpretation center that represents a protected natural area?* – and describes the hierarchy and flow between different functions of the interpretation center. The architectural concept relates to our second question – *How can the characteristics of a natural area be conveyed through architecture?* – and describes the aesthetic nature of the structure and how the design correlates with the surrounding nature through material, shape, and spatiality.

By applying our two concepts on the site we had chosen in Tiveden and combining them with the result from the site inventory and analysis we arrived at a final design of our interpretation center.

Arrangement concept

In order to achieve a focus on the outdoor environment we formulated four standpoints.

1. *Treat indoor spaces as a complement to outdoor spaces:* Through this re-prioritization from indoor to outdoor we make clear which space deserves priority.

-
2. *Distribute functions over the site area:* By spreading out functions and buildings we reinforce the above standpoint, while at the same time giving us an opportunity to use the site's variety of spaces. Different functions benefit from different milieus and conditions and by distributing functions we were able to pair them with suitable surroundings within the site.
  3. *"Always open":* Because nature has no opening-hours, and in respect of the Swedish "allmansrätt" (freedom to roam), putting the outdoor and nature experience first ensures that the main attractions of the interpretation center are available regardless of when you chose to visit the park.
  4. *A central outdoor node:* By gathering the center's most vital functions at, or in close distance to, one spot, while at the same time making that place the hub for movement outwards in the park, we've created a physical and symbolic center. By locating this spot outdoors we further establish the importance of the outside space.

Architectural concept

The architectural concept of *Outpost* is based on acknowledging the three most prominent characteristics of Tiveden: the **boulders** as spatial definers (walls), the **roots** as a system and requirement for accessibility and movement (floors), and **moss** as a natural, covering element that gives Tiveden its mysterious touch (roofs).

The three components are used to create both indoor and outdoor architectural elements, joining the two environments into a unified whole rather than separating them. The system allows for synergies between indoor and outdoor space and offers a continuous visual and spatial experience.

With the architectural concept, the interpretation centre will mimic the natural environment, giving the visitor an alluring preview of what nature has to offer. And taking into account that the hiking trails are, in large part, very inaccessible, capturing the essence of Tiveden and recreating the feeling of its grand nature at the interpretation centre ensures that the experience is made available to all visitors.

Discussion & conclusions

The design based on our research questions

How can the outdoor environment be given focus at an interpretation center in a protected natural area?

We believe that our site arrangement strategies are good means to achieve a design that puts the outdoor and natural environment in focus. By spreading out functions, more of the site's natural qualities can be utilized and presented to the visitor. By encouraging an outdoor-focused visitor experience, curiosity towards the area's environment can be incited. Placing central functions outdoors rather than indoors also makes them universally accessible, which align strongly to the value of Swedish freedom.

How can the characteristics of a natural area be conveyed through architecture?

We see two general design approaches when working with architecture in a protected natural environment. The first is to create a design that *contrasts* the natural environment and thereby makes it visually stand out in its natural context. The second alternative is to design something that is *concealed* or *camouflaged* in relation to its surroundings, making it harmonize with the landscape setting. Depending on the situation, both approaches have their benefits; neither is generally more right or wrong and which approach to choose should be determined by the project's context and goals.

Architecture in a protected environment

Given the setting of our project, questions arose on how to address interference in an environment that is protected for its natural qualities. The extent of exploitation must be weighed against how it is done and also against the greater, educational value of creating awareness about nature preservation. With regards to the general approach of this design project – to focus on the outdoor environment rather than the indoor – we see an un-harnessed potential in how the outdoor environment at visitor's centers is generally used. As well, we find reasons to give landscape architecture a more prominent role when they designing such interpretation centers. Landscape architects have great experience in working with site-specific concerns and good knowledge about how to treat natural elements and aspects.

The result of the competition

The competition organizer accepted a total of 164 entries. Unfortunately, ours was not one of the six that received either an award or a mention. By comparing our proposal with the winning ones, we found some aspects that could have contributed to why we did not receive an award or a mention.

The first contributing factor could be our inexperience with idea-based projects, which compared to more reality-based ones, has a significantly different level of presentation. A second factor could be that we chose a wholesale approach to handling the functions that were to be included in the proposal. This led us to do detailed construction plans for each of the functions, something which none of the awarded proposals had done. Our focus on the outdoor environment could be a third contributing factor in that it may have strayed too far from the aims and ambitions of InNatur_2, considering it was mainly a building architecture competition. Lastly, all six awarded or mentioned proposals had chosen an open and light natural environment. Tiveden, which is a very dense and closed environment, can be considered the exact opposite to this, which could have affected how our design was communicated.

General insights about architecture competitions

The *general* insights that our project has given us are universally applicable to design projects overall, but in a competition, they become critical for your performance in comparison to others. The analysis of the competition program is of great importance and a reasonably critical approach to such analysis can be beneficial as it can allow you to make a design that stands out more. Given that the aim of many competitions is to collect innovative ideas, we conclude that some deviation from the program aims is generally accepted. Next, forcing oneself to make early design decisions in the process and stick to them minimizes the risk of having your proposal being a fusion of too many ideas that you collect along the way. Lastly, having someone that is not involved in the project continuously reviewing the presentation of your proposal can give good indications about how well you are transmitting your ideas. This is critical in a competition where no communication with the jury is allowed before you've handed in your final proposal.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammandrag	4
Summary	5

DEL I: INTRODUKTION

1. INLEDNING	14
• Bakgrund	15
• Syfte & frågeställningar	19
• Avgränsningar & tillvägagångssätt	20
• Läsanvisningar	21
2. METOD – TÄVLINGSGENOMFÖRANDE	22

DEL II: OUTPOST – VÄGEN FRAM TILL TÄVLINGSBIDRAGET

3. TÄVLINGSBIDRAGET	30
4. FÖRBEREDANDE ARBETE	34
• Analys av tävlingsprogrammet	35
• Referensprojektsstudier	38
• Val av naturområde	40
• Tivedens nationalpark	42
• Val av specifik plats inom nationalparken	47
• Höjder, stenblock & fallna träd – naturupplevelsen i Tiveden	48
5. GESTALTNINGSPROCESSEN	54
• Dispositionellt koncept	56
• Arkitektoniskt koncept	59
• Platsanpassning	66

DEL III: UTVÄRDERING & REFLEKTION

6. INNATUR_2 & TÄVLINGSFORMATET	74
• Förslaget utifrån frågeställningarna	75
• Arkitektur i skyddad natur	79
• Byggnadsutformning som landskapsarkitekter	81
• Resultatet i tävlingen – vårt bidrag jämfört med vinnarna	82
• Generella insikter om tävlingar som arbetssätt	85

---

7. VÅRT EXAMENSARBETE	87
• Att tävla – en erfarenhet rikare	88
• Samarbetet	89
• För framtiden	91
8. KÄLLFÖRTECKNING & BILAGOR	92
• Källförteckning	93
• Bilaga 1: Tävlingsprogrammet	96

Del I

INTRODUKTION

Bakgrunden till examensarbetet med ämnesval, syfte, frågeställningar och avgränsningar. Efter det ges en beskrivning av metoderna vi använt under arbetets gång.

1

INLEDNING

BAKGRUND

TÄVLINGAR ÄR VANLIGT FÖREKOMMANDE inom arkitektbranschen. Att genom tävlan mäta kreativitet och yrkesskicklighet är ett förfarande bland akademiker som är unikt för arkitekter som yrkesgrupp. I vårt examensarbete har vi valt att undersöka tävlingen som arbetsform genom att själva delta i en aktuell arkitekttävling. Vi ser detta som en möjlighet att tillägna oss erfarenheter relevanta för vår kommande yrkesroll som landskapsarkitekter. Den disponibla tiden för examensarbetet, totalt 20 veckor, innebär också en möjlighet att utförligt kunna reflektera över vår process och utvärdera vårt resultat (tävlingsbidraget), något vi inför denna nya erfarenhet ser som mycket värdefullt. Att ingen av oss tidigare provat tävlingsformatet är också en av orsakerna till varför vi valt att göra ett gemensamt examensarbete – vi såg ett värde i att dela erfarenheten med någon annan.

I denna bakgrund ges en utförligare beskrivning av arkitekttävlingar samt motiven bakom vårt val av tävling.

Arkitekttävlingar

Arkitekttävlingar syftar till att hitta den bästa möjliga lösningen för ett specifikt projekt. Tävlan ger arkitekter möjlighet till uppmärksamhet som kan leda till nya uppdrag. Arkitekten ges också tillfälle att experimentera, pröva nya arkitektoniska idéer och utmana sin egen förmåga i syfte att utvecklas professionellt.

"Det är utvecklande att tävla. Man tänjer sig lite extra och är fri att testa nya idéer utan att få synpunkter i fel skeden. Det blir ett sätt att pröva sig själv som arkitekt. För mig är det också ett sätt att komma åt de mest intressanta projekten."

–Peter Erséus (Sveriges Arkitekter 2010 s.12)

Även för beställaren, den som utlyser eller arrangerar tävlingen, har tävlingsformatet fördelar. Det kan vara ett sätt att visa på att ens ambitionsnivå i projektet är högre än vad som i regel förväntas. Arkitekttävlingar får ofta massmedial genomslagskraft och att utlysa en tävling kan således generera publicitet som kan användas för att marknadsföra nya projekt. Vidare kan tävlingsbidragen ha skilda infallsfinklar eller belysa olika sidor i projektet, något som kan leda till oväntade perspektiv som annars hade varit svåra att upptäcka. Möjligheten att jämföra de olika tävlingsbidragen och ställa deras för- och nackdelar mot varandra kan därför även vara ett sätt att uppnå högre kvalitet på den slutgiltiga lösningen (Sveriges Arkitekter 2008 s.5).

Nyhetsvärdet som arkitekttävlingar skapar föder även ett intresse hos allmänheten och ansvariga politiker. Därmed bidrar arkitekttävlingar även till det offentliga samtalet om samhällsutvecklingen. Denna dialog kan i sin tur leda till ökad förankring och därmed en bättre underbyggd beslutsprocess. Intresset och den massmediala uppmärksamheten som kommer i samband med att förslag presenteras leder också ofta till att projekt blir väl kända hos allmänheten långt innan de är färdigställda. Följaktligen kan arkitekttävlingar även användas som för att skapa attraktionsvärden i särskilda områden eller stadsdelar som är under utveckling (Sveriges Arkitekter 2008 s.3).

Trots att det finns många fördelar med tävlingsformatet är det dock inte alla som väljer att ställa upp i dem. Den osäkra utgången medför att ett deltagande måste vägas mot ekonomiska aspekter. Många anser inte att debiterbara timmar är värt att lägga på ett projekt man inte med säkerhet kommer att få fullfölja. Dessutom kan den höga ambitionsnivån lätt leda till en allt för hög arbetsbelastning.

Det fria och kreativa spelrum som arkitekttävlingar erbjuder innebär att arkitekturen som helhet drivs framåt. Varje individuell tävling för med sig nya erfarenheter av programskrivning, tävlingsgenomförande samt juryarbete. Tillsammans breddar de kunskapsbasen både hos arkitekten och beställaren (Sveriges Arkitekter 2008 s.3).

Tävlingens art

Det finns två olika typer av arkitekttävlingar: *idétävling* och *projekttävling*. Beroende på vad beställaren har för bakomliggande syfte med att anordna tävlingen spelar valet av tävlingsart avgörande roll.

En idé-tävling arrangeras "*när syftet i första hand är att få belyst olika principer för lösning av en uppgift eller ett problem utan uttalad avsikt att tävlingen skall resultera i ett förverkligande eller uppdrag till vinnaren*" (Sveriges Arkitekter 2010 s.118).

En projekttävling arrangeras däremot "*när syftet är att få fram ett förslag som grund för förverkligande, med anlitande av upphovsmannen för genomförande*" (Sveriges Arkitekter 2010 s.118).

I en idé-tävling kan arrangören alltså välja att inte gå vidare med projektet även efter att ett vinnande bidrag utsetts. I en projekttävling däremot så anlitas istället upphovsmannen till det vinnande förslaget för att förverkliga projektet genom att fullfölja de efterföljande faserna i processen.

Tävlingsformer

En arkitekttävling kan anordnas i tre olika former: *allmän tävling*, *inbjuden tävling* eller *tvåstegstävling* (Sveriges Arkitekter 2010 s.118)

- *Allmänna tävlingar* är öppna för alla som är intresserade och deltagande sker genom inlämnande av ett förslag.
- I en *inbjuden tävling* är antalet deltagare begränsat och bestäms av arrangören. Urvalet görs antingen genom en prekvalificering – där de intresseanmälidas meriter vägs mot varandra – eller genom en handplockning av namngivna arkitekter/arkitektkontor.
- En *tvåstegstävling* är en kombination av den allmänna och inbjudna tävlingen. Under det första steget i tävlingen är det öppet för alla att delta. Genom en urvalsprocess väljs sedan ett begränsat antal deltagande bidrag ut till tävlingens andra steg där chansen ges att vidareutveckla bidragen, med målet att utse en slutgiltig vinnare.

Val av tävling

Utöver ambitionen att delta i en arkitekttävling har vi ett gemensamt intresse för den gestaltande delen av landskapsarkitektyrket. Följaktligen letade vi efter en tävling som innefattade en gestaltande uppgift. Framför allt är det gestaltungsprocessens tidiga skede – där tyngdpunkten ligger på visioner och en sammanhållen helhet snarare än precisa detaljlösningar – som vi båda tycker är roligast. Kombinerat med den möjlighet till att testa idéer som ett tävlingsdeltagande medför ville vi därför delta i en *idé*tävling.

Valet föll på *InNatur_2*, en allmän idéävling som arrangerades av den spanska organisationen *OpenGap*. Tävlingsuppgiften gick i korthet ut på att arbeta fram ett idéförslag till ett besökscentrum för ett valfritt skyddat naturområde. Fokus i tävlingen låg på att skapa en koppling till den valda naturmiljön med hjälp av arkitektur samt komma med förslag på hur ett besökscentrum kan utformas som bryter mot gängse, konventionella tillvägagångssätt.

Utöver att *InNatur_2* var en idéävling lockades vi av den berörda ämnesproblematiken som vi gemensamt känner stort engagemang inför. Vi är personer som båda regelbundet söker oss ut i naturen på egen hand och att få använda de kunskaper vi tillägnat oss under utbildningen för att lösa en problematik kopplat till en typ av miljö vi tycker om kändes spontant som en mycket rolig uppgift.

InNatur_2 var en tävling med fokus på byggnadsarkitektur. Överlag uppfattade vi dock tävlingsprogrammet som väldigt tillåtande. Det välkomnade deltagande från var och en som hade lust eller var intresserad av problemrymden, utan krav på särskild utbildning. Tävlingen var inte heller kopplad till en av arrangören förutbestämd plats eftersom en variation av miljöer ansågs främja en spridning av idéer och förslag. Ett kriterium var dock att den valda platsen skulle vara lokaliserad till ett naturområde som innehåller någon typ av skyddsklassning, exempelvis nationalpark eller naturreservat. Utöver dessa riktlinjer stod det tävlingsdeltagare fritt att efter eget huvud ge svar på arrangörens tämligen visionära programpunkter. Tävlingsprogrammet i sin helhet och original finns bifogat (bilaga I).

De tillåtande och tolkningsfria formuleringarna såg vi tillsammans med arrangörens önskemål om icke-konventionella lösningar som en öppning för oss att lösa uppgiften på ett alternativt eller annorlunda sätt. Som landskapsarkitekter blev vår utgångspunkt därför att lösa tävlingsprogrammet med hjälp av landskapsarkitektur och skifta fokus från inomhusmiljön till utomhusmiljön. Detta förhållningssätt var också en förutsättning för att kunna motivera valet av tävlingen som ett examensarbete på landskapsarkitektutbildningen.

SYFTE & FRÅGESTÄLLNINGAR

VÅRT SYFTE MED EXAMENSARBETET är att undersöka tävlingen som arbetsformat. En empirisk studie av formatet är vår övergripande metod för undersökningen. Genom att själva delta i en tävling och där efter utvärdera och reflektera över arbetet avser vi få större kunskap om arkitekttävlingar; med målsättningen att vår delgivning ska tillhandahålla en värdeskapande inblick i tävlingen som arbetsformat för andra landskapsarkitekter.

Frågeställningar

För att ge vår undersökning trovärdighet krävs inte enbart ett deltagande utan även ambitionen att prestera ett konkurrenskraftigt bidrag. För att lyckas med den föresatsen måste vi på ett kvalitativt sätt lösa tävlingens program.

I InNatur_2 efterfrågas en arkitektonisk koppling till naturmiljön samt icke-konventionella lösningar på hur ett besökscentrum kan utformas. I egenskap av landskapsarkitekter har vi valt att angripa tävlingsprogrammet med landskapsarkitektur och göra utomhusupplevelsen till huvudsakligt fokus i besökscentrums utformning. Vi har arbetat utifrån två frågeställningar under genomförandet av tävlingen:

1. Hur kan utomhusmiljön i ett besökscentrum till ett skyddat naturområde sättas i fokus?
2. Hur kan karaktären på ett naturområde förmedlas med hjälp av arkitektur?

Genom bidraget och gestaltningen belyser vi frågorna och visar ett tänkbart sätt att besvara dem. Med beskrivningen av hur vi utformat vårt tävlingsbidrag och besvarat programformuleringar från InNatur_2 avser vi föra resonemang om berörda ämnesområden i tävlingen som kan ha ett generellt värde för landskapsarkitekter och andra intresserade.

AVGRÄNSNINGAR & TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Avgränsningar

Genom vårt deltagande i InNatur_2 berör vi ett flertal olika ämnesområden kopplade till tävlingens uppgift och problematik. De bakgrundsstudier vi genomfört inom dessa ämnen gjordes uteslutande med avsikt att utforma ett konkurrenskraftigt bidrag. Vi gör således inga anspråk att med detta arbete täcka in och svara på alla de komplexa frågeställningar som kan knytas till tävlingens problemrymd.

Tävlingsbidragens omfattning vid inlämning var begränsad till två liggande A2-sidor. Tillsammans utgjorde de den totala förslagspresentation där all nödvändig information skulle rymmas. Inlämningen var digital i form av två separata JPG-filer om vardera 4 megabyte.

Tillvägagångssätt

Vår studie av tävlingsformatet är uppdelad i två steg. Det första är själva genomförandet av tävlingen InNatur_2 i vilket vi framställer vårt tävlingsbidrag. I det andra steget utvärderar och reflekterar vi över de erfarenheter vi fått i samband med att delta i tävlingen.

Figur 1.1 visar ungefärliga proportioner för de olika stegen i förhållande till arbetsinsatsen som helhet. Själva genomförandet av tävlingen utgör huvuddelen av vårt examensarbete och är i sig uppdelat i tre delar: förberedande arbete, gestaltningsprocess och framställning av presentationsmaterial. En utförligare beskrivning av metoderna för dessa tre delar ges i nästa kapitel.

Figur 1.1: Principiell fördelning av arbetsinsatsen under examensarbetet.

LÄSANVISNINGAR

DENNA SKRIFTLIGA RAPPORT är en redogörelse för vårt examensarbete som helhet. Utöver att tillhandahålla de slutsatser vi dragit av att delta i en arkitektävling presenterar uppsatsen även en utförligare inblick i vårt tävlingsbidrag och bakgrunden till det.

I del I, *Introduktion*, ges en inledande bakgrund till examensarbetet och vårt ämnesval (kapitel 1). Efter det följer ett metodavsnitt som beskriver hur vi genomförde vår undersökning (kapitel 2).

Del II – *Outpost – vägen fram till tävlingsbidraget* – beskriver hur vårt tävlingsbidrag vuxit fram och hur vi har arbetat med de frågeställningar vi formulerade. Som inledning presenteras, okommenterat, vårt inlämnade tävlingsbidrag (kapitel 3). Eftersom arbetet med förslaget utgjort merparten av vårt examensarbete är det starkt rekommenderat att som läsare ta sig tid att studera bidragsplanschererna. De utvecklande beskrivningar vi ger och de resonemang vi för senare i arbetet har sin utgångspunkt i tävlingsinlämningen vilket gör inläsningen av förslaget central i förståelsen av vårt examensarbete. I de nästföljande kapitlen beskriver vi, i kronologisk ordning efter genomförande: förberedande arbete (kapitel 4) följt av gestaltningsprocessen (kapitel 5).

I den avslutande, tredje delen – *Utvärdering & reflektion* – diskuterar vi vårt eget bidrag, hur vi arbetat med våra frågeställningar och några av de ämnesområden vi kommit i kontakt med genom tävlingen (kapitel 6). Baserade på de erfarenheterna deltagandet i InNatur_2 gett drar vi i samma kapitel även slutsatser om tävlingen som arbetsformat. Avslutningsvis summerar vi vårt gemensamma examensarbete genom att reflekterar över vårt samarbete och ge förslag på nya frågor att undersöka i kommande examensarbeten (kapitel 7).

2

METOD – TÄVLINGSGENOMFÖRANDE

Analys av tävlingsprogrammet

Att förstå vad arrangören av en tävling efterfrågar är centralt för att kunna lösa uppgiften. Eftersom programmet till InNatur_2 var skrivet på engelska gjorde vi en översättning av texten. Syftet var att förvissa oss om att vi förstått och värderat ordval och formuleringar lika. Genom att diskutera och resonera över vilka intentioner och ambitioner vi bedömde som viktigast i programmet skrev vi en egen sammanfattning som vi sedan kunde utgå ifrån under nästa fas av arbetet.

Referensprojektsstudier

Att studera relevanta referensprojekt såg vi som en bra metod att på ett tidseffektivt sätt dra nytta av andras erfarenheter och inhämta kunskap kring problemrymden kopplad till tävlingen. Eftersom ingen av oss tidigare varken deltagit i en arkitekturtävling, gestaltat en anläggning lokaliserad till ett skyddat naturområde eller företagit oss att utforma element som vanligtvis faller på husarkitektens lott blev referensstudien vår metod för att tillägna oss grundläggande kunskap och inspiration inom dessa tre områden. De projekt vi studerade var de vinnande bidragen till sju av Naturvårdsverkets tävlingar för Naturum samt en tävling om nya entréer till Skuleskogens nationalpark. Det material vi granskade var den tävlingsinlämning som var gjord för vart och ett av förslagen i respektive tävling samt tillhörande juryutlåtande. De projekt som ingick i referensstudien var:

- *Is och Berg* – Naturum Höga kusten
- *Mareld* – Naturum Kosterhavet
- *Mitt i naturen* – Naturum Stendörren
- *Rede i vassen* – Naturum Kristianstad vattenrike
- *Snöfällan* – Naturum Laponia
- *Som ett rö för vinden* – Naturum Tåkern
- *Tallspråk* – Naturum Victoriahuset vid Läckö slott
- *I take the high road* – det vinnande bidraget i tävlingen för nya entréer till Skuleskogens nationalpark

För att på ett strukturerat sätt granska bidragen som ingick i studien fokuserade vi undersökningen kring tre huvudsakliga ämnen: *tävlingspresentation, arkitektur i skyddad natur* och *byggnadsutformning*. Under ämnesrubriken "bidragsspresentation" diskuterade vi de olika förslagens inlämningar och sammanställde en punktlista för respektive bidrag

---

över saker vi ansåg bra eller mindre bra i hur de presenterade och förmedlade sin idé. Kopplat till "arkitektur i skyddad natur" diskuterade vi hur de olika förslagen förhöll sig till den omgivande miljön. Vi studerade hur arkitekturen förmedlade naturen till besökare men också vilka åtgärder som vidtagits för att skydda känslig natur. I den sista ämnesrubriken "byggnadsutformning" använde vi de studerade projekten för att skapa oss en idé om inbördes placering och storlekar på olika rum och funktioner. Det gjorde vi genom att mäta dimensioner på planlösningsritningar med angiven skala.

Litteraturstudie

Förstudien om Tiveden syftade till att ge oss grundläggande kunskap om skogen och landskapet i allmänhet och om nationalparken i synnerhet. Eftersom tävlingsarrangören efterfrågade visionära förslag med stark platsanknytning ansträngde vi oss att samla information om Tiveden tillhörande olika ämnesområden för att ge oss en bred kunskapsbas. Inledningsvis valde vi litteratur av enklare slag för att allt eftersom fördjupa oss i delar vi valde att ta fasta på under utformningen av vårt förslag.

Inläsningen om Tiveden innebar också en förberedelse inför vårt platsbesök. Litteraturstudien klargjorde för oss vilka delar av nationalparken vi absolut ville besöka, vilka karaktärer vi med säkerhet skulle vilja dokumentera och det gav oss ett uppslag av platser där ett besökscentrum med fördel skulle kunna placeras.

I samband med förstudien tog vi kontakt med länsstyrelsen i Örebro, ansvarig myndighet för Tivedens nationalpark. De bistod oss med underlag i form av kartor i lämplig skala.

Platsbesök

En personlig relation till landskapet ansåg vi nödvändig för att kunna gestalta ett förslag med den starka koppling till den valda naturmiljön tävlingsarrangören efterfrågade. Syftet med platsbesöket i Tiveden var därför att i första hand skapa oss en egen uppfattning av skogen och dess karaktär. Under vårt besök bestämde vi vilken av de två platser, som vi på förhand bedömt som lämpliga, vi skulle utveckla i vårt tävlingsbidrag. På den valda platsen och dess direkta omgivning genomförde vi sedan i tur och ordning en inventering och en analys. Hur vi resonerade i valet av specifik plats beskrivs närmare i kapitel 4.

Inspiration

Genom att vandra längs nationalparkens olika leder upplevde vi skogen och landskapet. Under färden dokumenterade vi våra sensoriska iakt-

---

tagelser av miljön med hjälp av fotografering och genom skrivna anteckningar. Den information och det bildmaterial vi samlade på oss hade vi användning för både under gestaltningsprocessen och vid framställningen av tävlingsplanscher.

Inventering

Arbetet med att inventera platsen bestod i huvudsak av att komplettera kartunderlaget vi fått från Länsstyrelsen med information vi ansåg relevant inför gestaltningsarbetet. Exempelvis gjorde vi en uppteckning över växtmaterial, markerade partier av berg i dagen och noterad placering av flyttblock inom området. Som ett komplement till dessa skrivna anteckningar upprättade vi ett referensbibliotek av fotografier över platsen som vi sedan använde som visuella minnsanteckningar.

Analys

I analysen använde vi oss av tillvägagångssätt och begrepp inspirerade av två analysmetoder: *SWOT* och *Kevin Lynch*. *SWOT* är en metod som syftar till att beskriva en befintlig situation genom att identifiera platsens styrkor (**S**trenghths), svagheter (**W**eaknesses), möjligheter (**O**ppuortunities) och hot (**T**hreats) (QuickMba 2010). Utifrån insamlad data kan slutsatser sedan dras för att få till stånd en önskad förändring. Från Lynch har vi använt oss av begreppen *barriärer* (edges), *områden* (districts), *landmärken* (landmarks), och *noder* (node) för att beskriva och värdera företeelser på platsen (Lynch 1960).

Koncept

InNatur_2 var en idétävling och därmed låg fokus på tävlingsbidragens övergripande idé. Som metod för att generera uppslag på tänkbara gestaltningslösningar arbetade vi med koncept. Arbetssättet användes för att formulera idéer med en klart definierad kärna eller minsta nämnare. Eftersom tävlingsinlämningen var begränsad i omfattning till två A2 plancher var vi måna om att den idé vi slutligen skulle presentera var tydlig och lättförstådd vilket gjorde koncept till lämpligt arbetsredskap.

Skisser

Olika former av skisser har under gestaltningsprocessen varit en viktig arbetsmetod. Under skissarbetet har vi medvetet tillåtit oss själva tid att göra utvikningar och undersöka alternativa lösningar. Ibland resulterade våra "sidospår" i idéer som kunde tillämpas på förslaget och därmed ge det en delvis ny inriktning eller prägel. Lika ofta kom vi fram till att idén

---

var bra men att den inte gagnade förslaget som helhet. Eftersom tävlingens själva syfte var att komma på och presentera en stark övergripande idé ansåg vi det viktigt att ge oss själva gott om tid åt att pröva möjliga utformningar. En metod vi använde var att för de idéer vi kom på och tyckte var bra testa dess raka motsatts. Exempelvis: vad händer om vi byter formspråk från kantigt till organiskt eller hur påverkas idén om vi gräver ner husen istället för att sätta dem på pålar?

Under arbetet använde vi oss av tidskisser, en bra metoden för att generera idéer. Att i tidskissen arbeta utifrån olika teman eller med utgångspunkt i ett koncept gjorde att vi kunde pröva samma idé. Genom att sedan jämföra, diskutera och utvärdera skisserna kunde vi ta fasta på det vi ansåg bra och förkasta mindre lyckade lösningar.

För att skissa har vi använt oss av papper och penna såväl som av digitala ritningsverktyg. Inledningsvis skissade vi framförallt för hand eftersom det är en snabbare metod när precision inte är avgörande. I takt med att den idé vi fastnade för tog form ville vi undersöka rumslighet och använde oss då av 3D-moduleringsprogramet SketchUp. Utifrån DWG-filer, tillhandahållna av Länsstyrelsen, som innehöll inmätta höjder kunde vi testa våra idéer i en ackurat modellering av terrängen på platsen.

Framställning av tävlingsplanscher

Den sista fasen under arbetet med tävlingen var att sammanställa vårt förslag på de två A2-ark vi hade till förfogande. Den stora utmaningen bestod i att presentera vår idé på ett sätt där förslagets styrkor och förtjänster tydligt framgick utan att presentationen upplevdes "tung" eller komplicerad. Med det sagt var vi samtidigt måna om att visa på de lösningar vi gjort för att svara på arrangörens samtliga programkrav.

För att hitta inspiration till hur vi skulle formge våra planscher tittade vi på presentationer av förslag till andra tävlingar och använde oss av de noteringar vi gjort under studierna av referensprojekt.

Del II

OUTPOST – VÄGEN FRAM TILL TÄVLINGSBIDRAGET

En beskrivning av vårt genomförande av tävlingen InNatur_2 och de resultat som ledde fram till vårt tävlingsbidrag. Processen bestod av två huvudsakliga faser: förberedande arbete och gestaltningsprocess.

3

TÄVLINGSBIDRAGET

SOM UNDERLAG FÖR kommande kapitel i denna del presenteras här tävlingsbidraget. Då det ursprungliga formatet för bidraget är A2 och denna rapport är gjord för A4 finns förslaget att studera/för utskrift i originalformat på följande adress:

https://dl.dropbox.com/u/61365186/IN21930_Outpost.pdf

Natural environment

Architectural interpretation

3

ARCHITECTURE

THE ARCHITECTURAL CONCEPT of Outpost is based on acknowledging the three most prominent characteristics of Tiveden: the **boulders** as spatial definers (walls), the **roots** as a system and requirement for accessibility and movement (floors), and **moss** as a natural, covering element that gives Tiveden its mysterious touch (roofs).

The three components are used to create both indoor and outdoor architectural elements, joining the two environments into a unified whole rather than separating them. The system allows for synergies between indoor and outdoor space and offers a continuous visual and spatial experience.

With the architectural concept, the interpretation centre will mimic the natural environment, giving the visitor an alluring preview of what the nature has to offer. And taking into account that the hiking trails in large part are very inaccessible, capturing the essence of Tiveden and recreating the feeling of its grand nature at the interpretation centre ensures that the sensation of it is made available to all potential visitors.

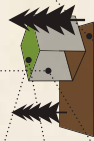
ROOTS

Boulders

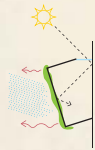

Moss

ROOFS

Using moss on shadowed roofs and succulents on the sunexposed ones, green roofs on the buildings becomes the perfect, environmentally beneficial interpretation of Tiveden's moss. The buildings will get a characteristic look that at the same time function as an energy saving and ecological solution.

Green roofs insulate, help absorb precipitation and offer evaporative cooling during warm periods.

WALLS

The buildings take the form of stylized boulders to recreate the same dramatic spatiality as their natural counterpart at the interpretation centre. By tilting the exterior shell of the buildings, they too appear to have been displaced by the glacial ice. The tilting also creates spaces in form of cracks that allow some windowing and entrances to be incorporated in a way that only reinforces the impression of a boulder.

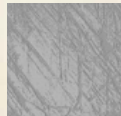

Basic form

Tilting

Building

The glacial striation on Tiveden's boulders and rocks are picked up in the concrete surfaces of the buildings. The pattern adds structure to the concrete which allows for a beautiful play of light and also for moss and lichen to naturally establish itself on the buildings further contributing to the authenticity.

FLOORS

Springing from the central node, the deck flooring crawl like roots over the site. The visitors are provided with a comfortable, guided and consistent way to experience the outdoor natural qualities and the interpretation centre's range of indoor functionality. The pathways track the topography, winding around natural elements such as trees and boulders to create an exciting and varying experience for the visitor. The decking approach also allows minimal damage to the site's environment linked to construction and wearing from the visitors.

Basic decking

Tracking the topography

Shaped after the terrain

Cut-outs of natural elements

Playing on the tar production as cultural heritage in Tiveden, the timber is painted black to create an aesthetic contrast to the lighter gray buildings. Using timber from an local forestry, the transportation route can be shortened and a personal connection to the area becomes reflected in the material.

2

INTERPRETATION CENTRE CONCEPT

As an outpost in that wilderness lies the interpretation centre. It is based in the concept of utilizing as much of the site's natural environment as possible and making the outdoor experience the focus of the visitor experience by visualizing and enhancing it with architecture.

At the chosen site – in the very heart of the forest – four major nature types that truly characterize Tiveden are represented: the dark forest; the colossal boulders; the bare-rock heights and the lakes. By incorporating these natural qualities into the interpretation centre, Outpost is revealing nature to the visitor in a way that encourages curiosity, awareness, understanding and enthusiasm for Tiveden.

Instead of a traditional one-building-based approach, the functionality is spread out to connect and expose the visitor to Tiveden's different types of nature through a sensational, easy-flowing tour. By use of the site's dramatic topography, the different buildings are suited to the terrain to create multi-purpose buildings with both indoor and outdoor functionality. The synergy between indoor and outdoor space makes for a diverse environment where the visitor can enjoy the centre's range of functionality in his or her own way.

Because nature has no opening-hours, and in respect of the Swedish "allemansrätt" (freedom to roam), putting the outdoor and natural experience first ensures that the main attractions of the interpretation centre are available regardless of when you choose to visit the park.

----- Nature
----- Nature exposure

By spreading out the functionality and nature exposure, the visitor is exposed and connected to more nature.

1 TIVEDEN NATIONAL PARK

BETWEEN SWEDEN'S TWO LARGEST LAKES lies Tiveden, a vast stretch of boreal forest. Like much of Scandinavian nature, the barren geological landscape is characterized by coniferous forest, lakes, and surfaced rock shaped by the ice of the most recent glacial ice period.

What makes the natural environment in Tiveden unique is its immense number of colossal boulders and rocks – cut, carved, polished and transported by the ice between 110,000–10,000 years ago. As evidence of the force of nature, the boulders lie scattered in the environment in all shapes and sizes, crumpling down in the terrain and forming breathtaking spatiality. The dense coniferous vegetation creates dim lighting conditions and the resulting dampness helps moss and lichen to thrive in the environment. The trees' roots crawl over every inch, on rocks, paths and slopes, creating natural steps which are often required for making it up and down the terrain. Taken together, Tiveden's unique characteristics make it the paragon of the dark, mysterious forest which has had major cultural influence on Sweden's generally forest-centered folklore.

The harsh, unfertile, and impassable terrain has left Tiveden uninhabited throughout history and with very scant wildlife, consisting mostly of birds. Though parts of Tiveden have hosted charcoal and tar production, it has primarily been a borderland, an area for travelers to pass through, between two major historical regions in Sweden.

In 1983, the most characteristic, valuable and unexploited parts of the greater Tiveden area were made into a national park to preserve its environment for future generations. Leaving nature to itself to evolve the forest back to its primeval state, traces of human activity are almost completely erased. Even today, in one of the most densely populated parts of Sweden, Tiveden remains a patch of true, adventurous wilderness.

OUTPOST
A

OUTPOST

B

Reg.no: IN21930

BUILDING DESIGN SKETCHES

(1:2000A.2)

MAIN BUILDING

Placed at the central node of the interpretation centre, it acts as a spatial definer enhancing the entrance for arriving visitors. It contains the indoor part of the access area, the temporary exhibition and a warehouse.

The public toilets are located in a separate shed next to the main building to make them universally accessible. The shed accommodates one regular WC, one for disabled people and a nursing room for caring mothers.

MULTIMEDIA CLASSROOMS

On the edge of the forest lies the lecture hall. The dim light beneath the old spruces provides the building with a suitable setting for activities such as lectures and video presentations. The classrooms face the neighboring hill with boulders giving those in attendance a majestic view. During breaks and before and after classes, the spacious foyer provides a place for mingling.

CAFÉ

Balancing on the brink of a steep cliff (together with the windshed placed underneath) mimics Tiveden's characteristic piles of boulders. The elevated position above the lake presents guests with a beautiful view as well as an opportunity for an accessible and risk-free appreciation for Tiveden's impressive terrain with seating both indoors and outdoors.

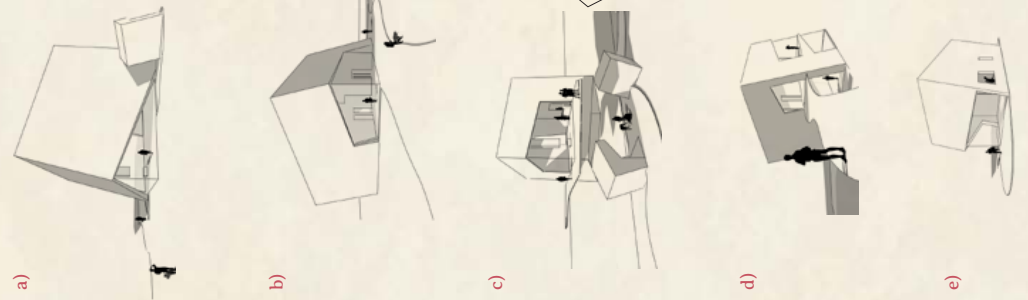
The space below the building serves as a sheltered outdoor space for visitors or long-distance hikers passing through the area to rest. Together with campfire spots, the whole lakeside becomes a natural area for visitors to eat regardless of whether their food is bought or brought.

ACCOMMODATION

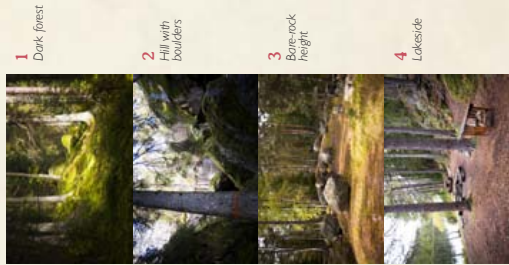
The Outpost hotel is built into the terrain as an extension of the existing hillside. The accommodations for visitors staying the night are arranged in gender-separated dormitories with 12 bunk spaces in each of the two bedrooms. The layout is identical for the buildings two stories and fully accessible. The location provides the guests with privacy and the adjacent outdoor resting area functions as a natural plaza for gathering and social activities.

STAFF ROOMS

The staff have their own secluded building strategically placed with a direct path leading to the reception back entrance. The staff quarters contain two single bedrooms, a meeting room, a kitchen and a bathroom.

5 SITE PLAN
1:500/A2

NATURE CHARACTERS

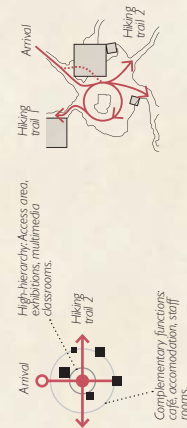
SITE DISPOSITION

AT ARRIVAL the visitor comes to a central outdoor node which becomes the starting point for the visit. From here, the two hiking trails leading out into the park and the route taking visitors through the interpretation centre begin. It is a central, spacious area that makes a perfect place for visitors in large or small groups to gather and plan their visit.

Linked to the central node is high-hierarchy functionality such as reception, exhibits, multimedia classrooms and toilets. The permanent exhibition provides basic information about the area and is located outside to make it available at all times and to put the visitor in the dramatic natural setting by the hill with boulders. With the temporary exhibition located inside the main building but facing the central node, visitors can get a outdoor-indoor ease-of-flow expose of information about Tiveden before entering the forest on their own.

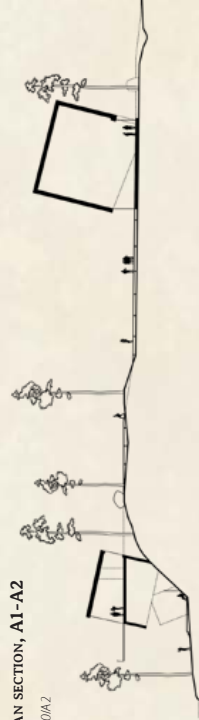
Coming back from the hike, a short walk to the café will take the visitors to the beautiful lakeside where they can enjoy refreshments and rest viewing over the lake from an elevated position. The pathways offers alternative routes on the way back to further immerse the visitor with the site's natural qualities, taking them from high to low, light to dark and dry to wet.

DISPOSITION & HIERARCHY

PLAN SECTION, A1-A2

1:500/A2

4

FÖRBEREDANDE ARBETE

ANALYS AV TÄVLINGSPROGRAMMET

FÖR ATT FÅ EN TYDLIGARE BILD av tävlingsarrangörens förväntningar genomförde vi en analys av programmet. Vår avsikt var att söka andemeningen och på så sätt få stöd i arbetet med vårt tävlingsbidrag.

Begreppet “interpretation center”

Interpretation centre, den term som användes av arrangören, var för oss ett nytt begrepp som vi behövde få en fördjupad förståelse för. Enligt programmet skulle ett interpretation center:

- främja en kreativ lärandemiljö.
- öka medvetenheten om platsens natur- och/eller kulturarv.
- motivera förvaltning av miljön.
- uppfylla fyra huvudfunktioner: forskning, förvaltning, marknadsföring och förtydligande, kopplat till den skyddade miljön.

Direkt översatt betyder interpretation centre ett “tolkningscentrum”, en term som inte används i Sverige i samband med skyddade naturmiljöer. Baserat på beskrivningen tolkade vi interpretation center som ett informationscentrum eller besökscentrum.

I Sverige är det Naturvårdsverket som ansvarar för nationalparkerna och deras Naturum bedömde vi var det begrepp som låg närmast en svensk motsvarighet till ett interpretation centre. Ett interpretation centre har – på det sätt som tävlingsarrangören beskriver det – mycket gemensamt med Naturvårdsverkets Naturum, som kan liknas vid ett koncept för hur besökare som kommer till nationalparkerna ska bemötas och vilka funktioner som ska finnas representerade.

Ordet Naturum har i Sverige mer eller mindre blivit synonymt med ett besökscentrum i anslutning till ett naturområde. Men namnet Naturum är ett skyddat varumärke som ägs av Naturvårdsverket och får således inte användas hur som helst. Därför valde vi istället att använda oss av begreppet besökscentrum i våra egna formuleringar eftersom det var det ord vars innebörd och associationer låg närmast hur vi tolkade begreppet interpretation centre.

Uppdelning i visionära mål och specifika funktionskrav

I tävlingsprogrammet fanns flera visionära mål för vad inlämnade bidrag förväntades innehålla. Vi uppfattade många av formuleringarna som övergripande ambitioner, öppna för fri tolkning. Därav var det svårt att sätta fingret på vad de faktiskt betydde eller skulle innebära konkret gestaltningssmässigt. Samtidigt fanns det också specifika funktionskrav, en lista över rum som besökscentrat tvunget behövde innehålla. Vi delade därför in tävlingsprogrammets olika mål, ambitioner och krav i två kategorier:

- *Visionära mål:* tävlingsarrangörens övergripande ambitioner med besökscentrat (öppna för tolkning).
- *Specifika funktionskrav:* faktisk specifikation över vilka olika funktioner besökscentrat skulle innehålla (tvungna att vara inkluderade).

Tävlingens visionära mål

- Tävlingsarrangören efterfrågade bidrag som inspirerar kunskaps-spridning om och medvetandegörande av naturmiljöer.
- Tyngdpunkten låg på bidragets förmåga att med arkitektur skapa en koppling mellan besökaren och naturmiljön.
- Deltagare skulle hitta nya vägar för hur besökaren upplever naturen och landskapet genom att tänka bortom gängse, musei-liknande utformningar som ofta återfinns i konventionella besöks-centrum.
- Utformningen på besökscentrat skulle samverka med den valda platsens naturmiljö.
- Bidragen skulle innehålla ett antal givna rum och funktioner; disponerade så att rörelsen genom centrat blev logiskt och enkelt.
- Bidrag som visade på god energihushållning och miljötänkande var premierande.
- Arrangören uppmuntrade till arkitektoniskt experimentella, kreativa och vågade bidrag på en konceptuell nivå snarare än en teknisk avancerad.

Tävlingens funktionskrav

Bidragen skulle inkludera ett givet antal rum med specifika funktioner; för flera var även deras innehåll specificerat. Exempelvis skulle kafédelen innehålla yta för bord, bar/serveringsdel, kök, lagerutrymme samt toaletter; boendedelen skulle ha könsseparerade sovplatser för totalt 24 personer med tillhörande omklädningsrum och duschar; och så vidare.

Den detaljerade nivån på funktionernas innehåll tolkade vi som att en planlösning för dem var något som efterfrågades och något vi därför behövde presentera i vårt bidrag. Som ett resultat beslöt vi oss för att vi under våra kommande bakgrundsstudier skapa oss en bild av hur disposition och utformning av rum och funktioner kan lösas för inomhusmiljöer.

Sammanfattning

Vi tolkade funktionskraven som en förutsättning men de visionära målen som särskilt angelägna. Utifrån ambitionen att skapa ett konkurrenskraftigt bidrag, få ett tydligare mål och underlätta gestaltningsprocessen formulerade vi en egen övergripande vision. I den inkluderade vi vår egen utgångspunkt till uppgiften som bestod av att lösa tävlingsuppgiften med fokus på landskapsarkitektur istället för byggnadsarkitektur. Visionen för uppgiften sammanfattades enligt nedan:

Med fokus på landskapsarkitektur ska vi...

- *skapa en koppling mellan besökaren och naturmiljön.*
- *gestalta ett besökscentrum med icke-traditionell utformning som samverkar med den valda platsens naturmiljö.*
- *skapa vågad och experimentell arkitektur på konceptuell nivå.*
- *svara upp mot tävlingens funktionskrav och lägga fram en disposition för dem med bra flöde och logisk struktur.*

REFERENSProjektSSTUDIER

HÄR GES EN SAMMANFATTNING av resultaten från studierna av referensprojekt. Upplägget bygger på de tre aspekter utifrån vilka vi studerade referensprojekten: *bidragspresentation*, *arkitektur i skyddad natur* och *byggnadsutformning*. Studierna gjordes för att ge oss inspiration och riktlinjer för den kommande gestaltungsprocessen.

Bidragspresentation

Kvaliteten på hur bidragen presenterades var överlag god. Däremot kunde vi se svagheter och utvecklingsmöjligheter i layout, grafik och språk – iakttagelser vi kunde ta med till vår egen presentation.

Samtliga bidrag hade stämningsskapande perspektiv från vinklar som vi bedömde som noga valda. Perspektivet är det presentationsverktyg som mer än något annat kan förmedla en känsla eller en stämning av hur en gestaltning kommer att upplevas om det realiseras. Att hitta en bra och strategisk vinkel i vårt eget gestaltungsförslag såg vi som en betydande del i att visuellt kunna förmedla vår idé.

Inspirationsbilder och grafik återkom i bidragen och de underlättade att bilda sig en uppfattning om övergripande idéer och lösningar av olika delar. Vår slutsats var att grafik platseffektivt kunde åskådliggöra beskrivningar av våra gestaltungslösningar på det begränsade utrymme som vårt bidrag var hänvisat till. Det fanns också exempel på grafik som var förvirrande eller intetsägande. Vår målsättning var därför syfte och tydlighet när vi använde grafiska illustrationer.

Vidare blev vi övertygade om att eftersträva en sammanhållen layout och grafisk profil i presentationen av vårt tävlingsbidrag. Ett par av referensprojekten upplevde vi som inrutade och livlösa i sitt grafiska formspråk vilket var en klar nackdel i hur förslaget attraherade oss som betraktare. Utifrån denna observation ville vi använda oss av det grafiska formspråket som ett sätt att ytterligare underbygga och förmedla den stämning som vi ämnade uppnå med vår gestaltning.

Arkitektur i skyddad natur

Arkitektonisk implementering i områden med bevarandestatus och skyddsvärda naturkvaliteter får till följd att sträva efter att minimera ingreppen i området. Det var ett förhållningssätt som samtliga studerade bidrag hade beaktat och som även vi uppfattade som en god målsättning i vårt eget förslag.

Gångvägar uppförda genom träkonstruktioner och som löpte mellan byggnader och ut i naturområden var vanligt förekommande. De gav besökarna ett lättillgängligt och behagligt sätt att ta sig fram på. Vi konstaterade att träkonstruktioner som minskar slitage och bevarar naturen också skulle passa i vårt eget förslag.

En annan intressant aspekt på hur de olika bidragen utformats var hur de på olika sätt inkluderat naturliga element i gestaltningen. Att exempelvis använda sig av befintliga träd som del av den arkitektoniska utformningen tyckte vi var ett elegant sätt att använda sig av platsens natur på. Dessutom sänder det ett tydligt budskap om att naturens olika beståndsdelar är värda att bevara.

Byggnadsutformning

De bidrag som vi upplevde som starkast hade en påtaglig arkitektonisk koppling till landskapsbilden eller naturmiljön genom form eller material. Naturum Tåkern hade exempelvis en tydlig koppling till sin omgivande natur med vasstaket medan Naturum för Kosterhavet istället valde att ta fasta på den kulturmiljö som platsen innehöll genom ett formspråk påminnande om båthusen i närområdet. På olika sätt har de därmed tagit fasta på landskapsbilden och skapat karaktärsstark arkitektur med tydlig förankring i miljön. Att använda sig av arkitektoniska drag som återspeglar landskapsbilden eller naturmiljön såg vi som ett effektivt sätt att göra anläggningen till en markör eller symbol för miljön den var satt att representera.

Utöver den insikt vi fick av att studera utformningsförslag med stark koppling till den aktuella miljön använde vi de olika bidragen för att mäta rumsstorlekar och diskutera olika funktioners inbördes disposition. Därmed skapade vi oss en referens att ha med oss till byggnadsutformningen under vår egen gestaltningsprocess.

VAL AV NATUROMRÅDE

NÄSTA STEG I PROCESSEN bestod i att välja skyddat naturområde. I det arbetet letade vi efter en miljö med distinkt karaktär av något slag, dramatisk topografi, storslagen utsikt eller på annat sätt unik natur som vi kunde ta fasta på, förstärka och utveckla i vårt tävlingsbidrag. För att hitta ett passande naturområde avgränsade vi vårt sökande i fem steg:

- 1** Vårt första beslut var att koncentrera oss på miljöer inom Sverige. Sett till att InNatur_2 är en internationell tävling stod det oss fritt att välja ett naturområde från egentligen vilket hörn av jorden vi önskade, men att arbeta med en svensk miljö upplevde vi skulle innebära praktiska fördelar. Dels besitter vi redan en baskunskap om naturen i Sverige på ett sätt vi inte gör för andra delar av världen, en kunskap som innebär att vi kunde söka och värdera information på ett effektivare och mer riktat sätt. Vidare ansåg vi att det troligen skulle vara lättare att hitta, för ändamålet, lämplig litteratur om svenska naturområden än om utländska. Tack vare offentlighetsprincipen (Regeringen 2013) upplevde vi också att chansen att få tillgång till underlag i form av kartor och inmätningar var större om vi valde ett naturområde i Sverige.
- 2** För att hitta den exceptionella naturen var vårt andra avgränsande steg att begränsa sökningen till nationalparker. Dessa miljöer är Sveriges finaste naturområden och innehar den högsta nivån av skyddsklassning för natur i landet. Nationalparkerna har som syfte att *"bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick"* (Riksdagen 1998). Vi uppfattar nationalparkerna som "crème-de-la-crème" av Sveriges olika typer av skyddad natur och därför som lämpliga miljöer att utveckla vårt tävlingsbidrag för.
- 3** Med motiveringen att vi önskade arbeta med en plats vi tids- och kostnadseffektivt hade möjlighet att besöka begränsade vi oss till de fem av Sveriges 29 nationalparker som ligger på ett förhållandevis nära avstånd till Uppsala. Naturområdena inbegriper nationalparkerna Färnebofjärden, Garphyttan, Tiveden, Tyresta och Ängsö.
- 4** Sett utifrån att tävlingen var internationell kom vår diskussion sedan att handla om vilka naturtyper Sverige har som upplevs genuint svenska men samtidigt exotiska i en internationell kontext. Vilka betingelser har Sverige som gör vår natur säregen och som präglar det svenska landskapet? Skogen – och framför allt barrskogen – är en typiskt svensk naturmiljö som är djupt rotad i den svenska folksjälen. Den har haft, och har fortfarande, stor betydelse för vårt lands industriella utveckling och har en central roll i vår kulturhistoria. Vi enades om att barrskog var en naturtyp som hade varit rolig att arbeta med – typiskt svensk och på sitt sätt exotisk sett ur ett internationellt perspektiv. Av de fem nationalparker

Figur 4.1: Urvalsprocessen som ledde fram till valet av Tivedens nationalpark, känd för sin urskogs-artade natur och rika mäand flyttblock.

1	INOM SVERIGE	Samtliga skyddade naturområden
2	NATIONALPARK	29st
3	NÄRA UPPSALA	Färnebofjärden, Garphyttan, Tiveden, Tyresta, Ångsö
4	SKOGSMILJÖ	Färnebofjärden, ~~Garphyttan~~ , Tiveden, Tyresta, ~~Ångsö~~
5	EJ BEF. NATURUM	~~Färnebofjärden~~ , Tiveden, ~~Tyresta~~

TIVEDENS NATIONALPARK

som finns på ett lämpligt avstånd till Uppsala består tre stycken helt eller delvis av skogsmiljö, nämligen: Färnebofjärden, Tiveden och Tyresta.

5 Avslutningsvis hade vi önskan att arbeta med ett område som inte redan har ett befintligt besökscentrum i motsvarande storlek som det vi skulle komma att utforma. Dels för att inte riskera att bli för influerade av den redan befintliga lösningen men också för att det helt enkelt kändes roligare att arbeta med en plats där vårt förslag faktiskt skulle kunna bli ett inlägg i debatten om ett eventuellt kommande besökscentrum. Den nationalpark som då återstod var Tiveden, som blev vårt val av naturområde för tävlingen.

TIVEDENS NATIONALPARK

TIVEDENS NATIONALPARK ÄR BELÄGEN mellan sjöarna Vättern och Unden på gränsen mellan Örebro och Västra Götalands län. Nationalparken inrättades 1983 efter beslut av Naturvårdsverket. Syftet med Tivedens nationalpark är *“att ett sammanhängande skogs-, sjö- och sprickdalslandskap skall bevaras i väsentligen orört skick och att därvid skogen skall få utvecklas mot urskog.”* (Naturvårdsverket 1983).

Tiveden är egentligen benämningen på hela det större skogsområde som sträcker sig mellan Vänern och Vättern. Namnet tros vara en sammanslagning av benämningen på den fornnordiska guden *Ti* (även kallad *Tyr*) och det gammelsvenska ordet *ved* som betyder skog (Ekman 2008 s.87).

Figur 4.2: Tivedens nationalparks lokalisering i Sverige.

Geologi

Berggrunden i Tivedenområdet utgörs precis som i stora delar av Sverige av granit. Terrängen är mycket kuperad och består av sprickdalar och branta höjder som bildades när jordskorpan sprack för ca 900–1400 miljoner år sedan (Länsstyrelsen i Örebro Län). Höjderna består till stora delar av blottad berggrund med hedmark medan det i sänkorna av det uppbrutna berget har bildats rikligt med sjöar, vattendrag och myrar (Länsstyrelsen i Örebro Län).

Inlandsisen har haft stor påverkan på landskapet. Smältvattnet från isen sköljde bort så gott som allt löst jordmaterial ut i havet och jordtäcket i Tivedenområdet är därför generellt mycket tunt (Länsstyrelsen i Örebro Län). Isens fram- och tillbakagång har nött ner och slipat berggrunden och gett hållarna böljande former och rikligt med isräfflor. Trycket från isen resulterade också i att stora delar av berget bröts loss i mindre, lösa beståndsdelar, så kallade flyttblock. Transporterade av isen återfinns nu dessa stora stenblock utspridda runt om i Tivedens landskap, framför allt i sprickdalarnas sänkor (Länsstyrelsen i Örebro Län). På särskilda ställen i nationalparken har ansamlingen blivit extra koncentrerad, så som vid Stenkälla (se karta, figur 4.4).

Växt- och djurliv

Skogen består i huvudsak av barrträd men med inslag av lövträd (Länsstyrelsen i Örebro Län). Det tunna jordtäcket i Tiveden gör förhållandena mycket knappa för växtligheten. På höjderna där stora delar är helt utan eller med mycket begränsat jordtäckte är det bara tallen som klarar sig och där den lyckats slå rot växer den mycket långsamt (Länsstyrelsen i Örebro Län). Risväxter såsom blåbär, lingon och ljung etablerar sig även här om det finns ytterligare lite jord att tillgå. Granen återfinns däremot bara längre ner i terrängen där ansamlingen av sediment och organiskt material blivit tillräckligt tjockt för att den ska kunna klara sig (Länsstyrelsen i Örebro Län). Från Tivedenområdet kommer ändå en botanisk raritet. I närheten av nationalparken i sjön Fagertärn upptäcktes nämligen den världsberömda röda näckrosen (*Nymphaea alba f. rosea*) på mitten av 1800-talet och till följd kallas den ibland "Tivedens röda ros" (Ekman 2008 s.95).

Den näringsfattiga miljön har satt sina avtryck även på djurlivet i nationalparken. Stammar av större däggdjur såsom älg och rådjur är därför glesa. Räv, grävling, mård och ekorre har de rikaste populationerna tillsammans med bävern och bland fåglarna utmärker sig tjäder, pärluggla och flera arter av hackspett (Länsstyrelsen i Örebro Län).

Kulturhistoria

På grund av naturens otillgängliga och vilda karaktär med de näringsfattiga markförhållandena har nationalparksområdet aldrig huserat bofasta människor (Länsstyrelsen i Örebro Län). Tiveden har historiskt istället varit främst ett gränsland mellan Svealand och Götaland (Ekman 2008 s.87). Som obebodd vildmark var det ett tillhåll för stråtrövare och laglösa samt föremål för många myter och sägner kopplade till övernaturliga väsen. Bland annat sades det att troll bodde i skogarna, något som gett upphov till namn som *Trollkyrka* och *Trolltiven* – det senare en folklig benämning på delar av dagens nationalpark (Ekman 2008 ss. 88-94).

Trots alla de faror som troddes finnas i Tivedens mörka skogar har området nyttjats av människan på olika sätt genom historien. Framför allt har det varit i form av skogscentrerad näringsverksamhet såsom svedjebruk, kolning, tjärframställning och timmerproduktion (Länsstyrelsen i Örebro Län). Området har även använts för jakt, fiske, bete och lövfodring, men idag är de tydligaste spåren efter människans aktivitet så gott som uttraderade.

Figur 4.3: Karta över nationalparken (Källa: Länsstyrelsen Örebro Län).

VAL AV SPECIFIK PLATS INOM NATIONALPARKEN

UNDER BESÖKET I NATIONALPARKEN började vi analysera alternativen till en lämplig plats för besökscentrat. Tivedens nationalpark har inte något Naturum idag utan en mindre informationsstuga utgör tillsammans med utomhusrastplatser det samlade mottagandet av besökare. År 2008 genomfördes dock en förstudie för ett utvecklande av Naturum eftersom det är en ambition hos Länsstyrelsen i Örebro län att förnya och förbättra entrén till nationalparken och locka fler besökare. Arbetet med förstudien har i dagsläget inte resulterat i ett realiserande av ett Naturum.

Idag finns i nationalparken två ankomstpunkter med parkering och information. Den ena benämns *Centrala platsen* och ligger som namnet antyder i hjärtat av parken. Den andra är *Vitsand* och är belägen i parkens nordvästra utkant vid sjön Stora Trehörningen. Namnet har platsen fått från den bleka, nästan vita sand som stranden består av.

Från Centrala platsen utgår nationalparkens populäraste vandringsleder och placeringen mitt i parken gör att besökare har relativt nära till parkens mest karaktärsfulla delar. Vidare omfattar platsen ett område vars samlade yta innehåller flera representativa miljöer för naturlandskapet i Tiveden. Här finns den mörka skogen, en ansamling av stora flyttblock, en höjd med mycket berg i dagen samt sjön Stora Trehörningen.

Dessa kombinerade kvaliteter resulterade i att vi valde Centrala platsen som lämpligt område att utveckla till besökscentrum i vårt tävlingsbidrag. Den specifika avgränsningen av arbetsområdet baserade vi i sin tur på platsens topografi och innehåll och där såg vi parkeringen i norr; vattendraget i öster; sjön i söder samt den snabbt stigande topografin i väst som naturligt avgränsande omständigheter.

HÖJDER, STENBLOCK OCH FALLNA TRÄD – NATURUPPLEVELSEN I TIVEDEN

UNDER VÅRA DAGAR I TIVEDEN avsatte vi gott om tid till att uppleva naturen. Vi hann genomföra tre olika rundvandringar längs parkens leder: *Trollkyrkorundan*, *Stenkällerundan* samt en vandring upp och ner för *Tärnekullen*.

Turerna på vandringslederna i nationalparken var på många sätt en mycket dramatisk upplevelse. Redan från de första stegen gav den kraftigt kuperade terrängen sig till känna. Längs med branta sluttningar tog vi oss upp och ner för höjder, mellan stora stenblock och över och under nedfallna träd. De föregående dagarnas rikliga nederbörd hade gjort naturen vattenmättad. Det som vanligtvis var stigar hade istället förvandlats till pölar eller bäckar. Nederbörden hade dock gett lyster åt de olika mossarterna som dominerade markytan.

De stora höjdskillnaderna gav en variation i naturmiljön; ljust och torrt på de kala bergshöjdernas tallhedar och dunkelt, blött och frodigt i sänkornas myrmarker och vattendrag. Längs med lederna vandrade vi bredvid sjöar, ibland alldeles precis vid strandkanten och på andra ställen högt ovanför på en bergshöjd med milsvid utsikt.

Vildmarkskänslan

Vad som slog oss en bit in under vandringen på Trollkyrkorundan var den något ovanliga känslan av utsatthet. Trots att vi geografiskt befann oss i Götaland – Sveriges mest tätbefolkade landsdel – var vildmarkskänslan påtaglig. De svårframkomliga vandringsstigarna med sitt ojämna markunderlag bestående främst av kantiga stenar och trädrötter, som dessutom var blöta på grund av den rikliga nederbörden, gjorde färden riskabel. Det gällde verkligen att noga välja sina steg då minsta feltramp i värsta fall skulle kunna innebära förlorad balans och ett fall nerför en brant klippvägg eller höjdsluttning. Det var inför risken av att skada sig som känslan av utsatthet trängde sig på. Om vi hade skadat oss här skulle hjälpen vara långt borta då terrängen på inga sätt möjliggör för fordon eller ens helikoptertransporter att nå fram.

Tystnaden i skogen spädde på känslan av att vara utelämnad och i händerna på naturen. Bortsett från sporadiskt fågelkvitter var det knäpptyst, och denna avsaknad av ljud var även det en ovanlig företeelse för oss som stadsbor.

Sinnebilden av den trolska skogen

Trots att stora delar av landskapet i Tiveden ligger högt upp i terrängen där det är ljust och torrt var det i mångt och mycket den fuktiga, moss-täckta granskogen med slingrande rötter och stora stenblock som gjorde störst intryck.

Miljön upplevde vi som direkt hämtat ur en saga, och det är lätt att förstå att Tiveden varit omgäradat av myter och sägner om diverse faror och skogsväsen. John Bauer – vår välkände svenska illustratör och konstnär – har mer än någon annan gett uttrycket “den trolska skogen” ett ansikte. Uppvuxen utanför Gränna inspirerades han mycket av skogarna i Vätternområdet och den Småländska naturmystiken (Ekman 2008, s.364). Likheten mellan några av hans mest berömda målningar och delar av Tivedens natur är slående. Trollen borträknade så är det just de stora, mossbeklädda stenarna och de pelarlika trädstammarna med slingrande rötter som utgör scenografin i hans verk. Och eftersom flera delar av nationalparken har namn med direkt eller indirekt koppling till troll kan det verkligen sägas att ordet “trolsk” är ett berättigat ord för att beskriva skogen i Tiveden.

Nästa sida: Likheten mellan scenografin i John Bauers illustrationer (vänster) och Tivedens natur är påtaglig.

5

GESTALTUNGSPROCESSEN

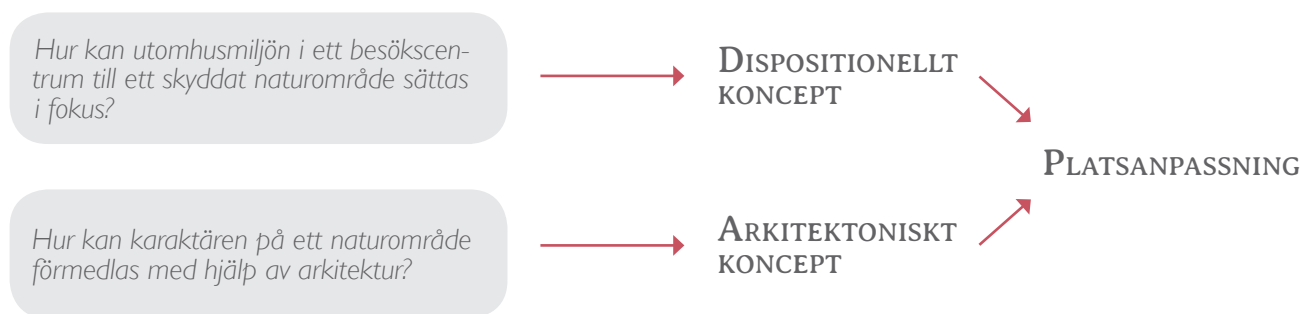

KOPPLAT TILL VÅRA TVÅ FRÅGESTÄLLNINGAR fick vår gestaltningsprocess två parallella spår som vi arbetade med. Resultatet blev två koncept för hur vi på en övergripande nivå ville utforma vårt besökscentrum.

Den första frågeställningen – hur utomhusmiljön kunde sättas i fokus – upplevde vi främst handlade om dispositionell problematik, hur vi på ett generellt sätt kunde lösa den inbördes fördelningen av tävlingens funktionskrav. Vårt *dispositionella koncept* behandlar därför ställningstaganden vi såg som medel för att skifta fokus från inomhusmiljöerna till utomhusmiljöerna i besökscentrat.

Den andra frågeställningen – hur landskapets karaktär kan förmedlas med arkitektur – var kopplad främst till estetik. Det vi benämner som *arkitektoniskt koncept* svarar därmed upp mot hur vi med form, material och rumslighet kunde skapa en gestaltning med tydlig koppling till naturmiljön.

De båda koncepten tillämpades sedan på den plats i Tivedens nationalpark vi valt att utveckla. Till grund för hur vi valde att anpassa oss till platsens förutsättningar och tillgångar låg analysen som gjordes i samband med vårt platsbesök.

Figur 5.1: Sambandet mellan våra frågeställningar och de koncept vi arbetade utifrån under gestaltningsprocessen.

DISPOSITIONELLT KONCEPT

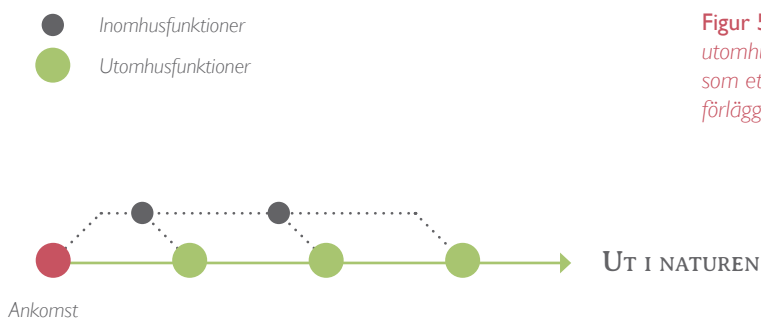
VI UTARBETADE FYRA dispositionsrelaterade ställningstaganden för att fokusera på utomhusmiljön och göra naturen till det centrala i vår gestaltning:

1. Behandla inomhusmiljöerna som ett komplement till utomhusmiljön.
2. Sprida ut funktionerna runt om platsen.
3. "Öppet fast stängt".
4. En central utomhusplats.

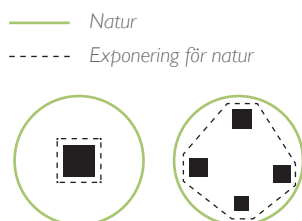
1. Inomhusmiljöer som komplement till utomhusmiljön

Vårt första ställningstagande var att se på inomhusmiljön som ett komplement till utomhusmiljön istället för tvärtom. Denna omkastning i prioriteringsordning följer som en direkt och logisk konsekvens av att vi gjorde naturen till vårt primära fokus. Tävlingsarrangören efterfrågade dock explicit ett par funktioner som svårigen kan åstadkommas med ett förslag helt utan klimatskyddade utrymmen.

Vår strävan var att besökscentrats primära attraktionskraft skulle vara utomhusmiljön, medan funktioner inomhus skulle vara ett sekundärt tilläggsvärde. Därför ingick i vårt ställningstagande även ett förhållningssätt som gick ut på att utformningen av byggnaderna skulle styras av hur de påverkade upplevelsen och rumsligheten *utomhus*.

Figur 5.2: Principiell grafik över förhållandet inomhus–utomhus. Besöket inomhus ska vara en omväg och ses som ett komplement till de viktigaste funktionerna som förläggs utomhus.

Figur 5.3: Genom att sprida ut funktioner och arbeta med utomhusmiljön mellan dem blir besökaren exponerad för mer natur.

2. Utspridning av funktioner

Som ett andra led mot målet att uppnå vårt dispositionella koncept bestämde vi oss för att sprida ut besökscentrats funktioner och attraktionspunkter. Idén är en förlängning av beslutet att behandla inomhusmiljön som ett komplement. Som vi såg det var ett sätt att ge inomhusmiljön sekundär prioritet att sprida ut funktioner som kräver skydd från väder och vind till olika byggnader istället för att koncentrera samtliga i en gemensam huvudbyggnad.

Ställningstagandet medförde även att vi gav oss själva utrymme att utnyttja olika kvaliteter på platsen för centrat eftersom att vi kunde placera ut funktioner över ett större geografiskt område än vad som vore rimligt om alla vore samlade i en och samma byggnad. Vinsten blev att olika funktioner betjänas av vitt skilda förutsättningar alla kunde få sina respektive behov tillfredsställda samtidigt som vi kunde ta fast på och utnyttja platsens starka naturkaraktärer genom att arbeta med utomhusmiljön.

Att sprida ut funktioner medför också per definition att någon form av mellanliggande yta skapas, i vårt fall bestående av "orörd" natur. Följden blir att besökare till centrat i högre grad exponeras för landskapet än om dispositionen lösts med en traditionell en-byggnadslösning. Både exponeringen mot naturen och att frångå en konventionell, museiliknande disposition eller byggnadsutformning stämde överens med arrangörens önskemål i tävlingsprogrammet.

3. "Öppet fast stängt"

Ur ett internationellt perspektiv har vi i Sverige förutsättningar i naturområden som är tämligen unika, nämligen allemansrätten. Det är en tradition vars syfte är att vårt lands natur ska vara tillgänglig för alla. I samklang med allemansrätten var vår strävan att centrats olika funktioner skulle vara tillgängliga för besökare vid alla tider på dygnet och året. Under devisen "öppet fast stängt" jobbade vi utifrån ett hypotetisk scenario där vi såg framför oss att en besökare anländer till besökscentrat då det inte är bemannat. Vi frågade oss: hur kan besökaren få behållning av besöket, oberoende av bemanning och inomhusfunktioner? Att förlägga de nödvändigaste funktionerna utomhus blev lösningen.

Följande funktioner bedömdes som nödvändiga att besökscentrat, oberoende av bemanning, kunde erbjuda och skulle därmed placeras utomhus:

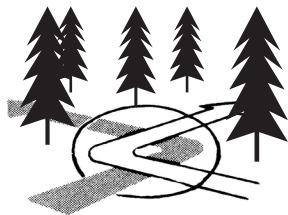
- *Information om Tiveden* – Grundläggande information om parkens natur och djurliv, historia och skyddsvärda kvaliteter.

-
- *Guide till nationalparkens vandringsleder* – För att kunna planera sitt besök behöver besökaren kunna skapa sig en bild av vad det är som erbjuds och på vilket sätt han/hon kan tillbringa sin tid i nationalparken. Uppskattad tidsåtgång och förhållanden för de olika vandringsledernas är därför information som är viktig för besökaren.
  - *Toaletter* – Faciliteter för besökarna att kunna uträtta sina behov är viktiga i ett naturområde för att stävja föroreningar.
  - *Skydd från väder* – Om vädret slår om behövs möjligheten att kunna ta skydd.
  - *Möjlighet att förtära eller tillaga medhavd mat* – Om besökaren är långväga och kanske passerar nationalparken som en del av en längre vandring behövs möjligheten att kunna tillaga sin egna, medhavda mat över eld. Ifall besökaren bara är där över dagen vill man kunna avnjuta sin fika på en behaglig och trivsamt plats.

4. En central utomhusplats

I entrén till ett skyddat naturområde bedömde vi att det finns ett värde i att anlägga en markerad plats som naturligt bjuder in till samling. I samklang med vårt tidigare resonemang bör denna plats förläggas utomhus och på så sätt också höja utomhusmiljön hierarkiskt inom besökscentrat. Som benämning på ytan använde vi oss av Kevin Lynchs begrepp *nod*, vilket, fritt översatt, är "*en strategisk fokuspunkt i vilken iakttagaren kan inträda, vanligtvis en knutpunkt av vägar eller en koncentration av någon karaktär.*" (Lynch 1960 s.72). Den markerade platsen, noden, ville vi skulle vara "hjärtat" i centrat och vara en tydlig utgångspunkt för besökarna, lätt att orientera sig efter. Med funktionen som en knutpunkt i centrat såg vi framför oss att aktiviteten i denna punkt skulle vara högre än i andra delar av anläggningen. På så sätt skulle noden även bidra till att förtydliga de utspridda funktionernas inbördes hierarkier, då de viktigaste av dem kunde förläggas närmare eller i direkt anslutning till denna centrala utomhusplats.

ARKITEKTONISKT KONCEPT

DET VAR DEN DUNKLA och trolska skogen som hade gjort störst intryck under vårt besök i Tivedens nationalpark. Vårt arkitektoniska koncept – som bygger på den andra frågeställningen – avsåg därmed karaktären på den miljön.

Tre av skogens identitetsbärande element blev vår utgångspunkt: *rötterna*, *flyttblocken* och *mossan*. Dessa tre såg vi tillsammans kunde utgöra en arkitektonisk representation av naturmiljön där rötterna formar golvet, flyttblocken omtolkas till väggar och mossan utgör taken i det föreslagna besökscentrat. De arkitektoniska komponenterna används genomgående både för anläggnings utomhus- och inomhusmiljöer, vilket medför att gränsen mellan inne och ute upplevs mer diffus och en sammanhållen helhet skapas.

Figur 5.4 visar principen för vår återspeglning av naturmiljön. I detta avsnitt ges en utförligare beskrivning av den och de tre arkitektoniska komponenterna.

Figur 5.4: Schematisk illustration över hur vi valde att arkitektoniskt återspegla Tivedens naturmiljö.

Golv: rötter

Utan möjlighet att utvecklas under mark på grund av den tunna jordmånen slingrade sig rötterna kors och tvärs över stigar, sluttningar och berghällar ute i naturen. På ett sätt försvårade de ofta framkomligheten då de gjorde underlaget ojämnt och tvingade oss att noga välja våra steg. Men påfallande ofta var rötterna istället en nödvändighet för att ta sig fram. På många ställen hade de format naturliga trappor upp och ner för sluttningar. Denna koppling till framkomlighet tog vi fasta på genom att använda ett stiliserat rotsystem som koncept för flödes- och gångstrukturen i vårt besökscentrum. Vi fann att ett rotsystem har strukturella likheter med hur gångvägar i naturmiljöer vanligtvis är utformade; de utgår ofta från en central punkt och breder ut sig på ett slingrande sätt i landskapet. Genom att använda samma principer i getaltningen av sammanlänkningen av centrals olika funktioner som skulle ha en utspridd disposition, kunde vi subtilt referera till den naturliga miljön. Besökarna kommer därmed vandra på rötter både under vistelsen i besökscentrat och ute i naturen

Utformning

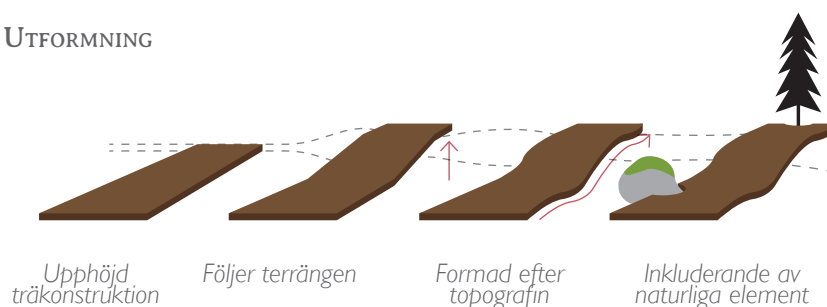
Från våra bakgrundsstudier av referensprojekten tog vi med oss lösningen med upphöjda träkonstruktioner som ett bra sätt att undvika slitage och skadegörelse på naturen. För att ytterligare förstärka känslan av rotsystem på gångvägarna valde vi att trädäcken skulle vara följ samma till topografin. Genom att utgå från ett kartunderlags befintliga höjdkurvor fick gångvägarna det uttrycket av ett rotsystem som vi eftersträvade. Ett tillägg vi gjorde kopplat till materialet för golvet var att det skulle tjäras – en flört med en av de fåtal näringar som idkats i skogen, nämligen framställning av tjära. Slutligen valde vi också att använda oss av inskurna naturelement i gestaltningen av golvet som ett sätt att förmedla naturens prioritet och samtidigt förstärka kopplingen mellan besökaren och naturmiljön.

Figur 5.5: Utformning och material för golvet så som presenterat i tävlingsbidraget.

MATERIAL

UTFORMNING

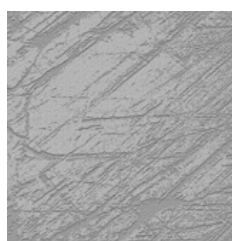
Väggar: flyttblock

Mer än något annat var det de många och stora flyttblocken, till synes slumpmässigt utspridda i nationalparkens terräng, som definierade rumsligheten ute i naturen. I en skogsmiljö kan den ofta vara diffus eftersom den stora och varierande förekomsten av träd inte distinkt markerar tydliga rum. Men i och med flyttblocken har Tiveden en ovanlig och mycket dramatisk rumslighet i skogen. Som besökare kan man inte annat än förundras över de naturkrafter som krävts för att flytta dessa stora stycken av berg. Vår gestaltning innebär att vertikal beståndsdelar såsom byggnader utformas som stiliserade flyttblock för att återskapa just den dramatiska rumslighet som genereras av förlagan i den omgivande naturen.

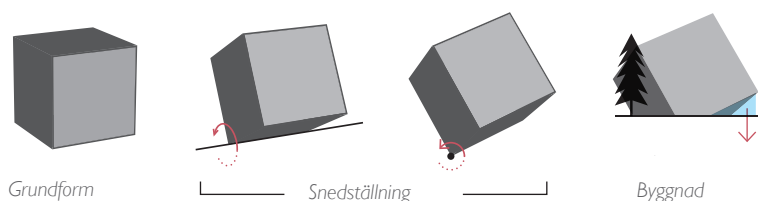
Utformning

Grundformen hos byggnaderna består av kuber som genom att ställas snett eller skevas gestaltar den spatiala spänning som de naturliga flyttblocken förmedlar. För att ytterligare förstärka bilden av husen som flyttblock utformas de så att de upplevs vara delvis nedsjunkna i marken och därmed ger de intryck av att ha legat på platsen under lång tid.

Materialet är ljus betong som ges en räfflad ytstruktur som påminner om de isräfflor som kan ses på berghällar runt om i nationalparken. Den fårade fasaden möjliggör också för lavar och mossor att etablera sig naturligt på husen och med tiden ge dem ytterligare karaktär.

MATERIAL

UTFORMNING

Figur 5.6: Utformning och material för väggarna så som presenterat i tävlingsbidraget.

Tak: mossa

De dunkla förhållandena i granskogen har skapat goda förutsättningar för mossan att frodas i Tiveden. Som ett skynke lagt över naturen draperade den markskiktet, stenar, bergsväggar och trädgrenar. Den i mängd och arter rikligt förekommande mossan i skogen var den tredje arkitektoniska karaktären som vi identifierade som betydelsefull för prägel i naturmiljön.

Flyttblockens ovansidor erbjuder stora ytor där mossan olik många andra växter kan etablera sig. På grund av det förekommer mossan i många olika nivåer och inte bara nere på marken, något som bidrog till att ge Tiveden dess tämligen unika karaktär. Det ville vi återspegla genom att skapa gröna tak i besökscentrat. Då mossan trivs bäst i skuggigare och fuktigare lägen tänkte vi oss suckulenter i ljusare och mer solexponerade lägen medan användningen av riktig mossa reserverades till de skuggigare belägna takytorna.

I första hand är de gröna taken alltså tänkta som en karaktärsstark och tydligt koppling till omgivningen men de innebär också en miljötekniskt god lösning. Tävlingsarrangören såg det som premierande att inkludera miljövänliga lösningar som samverkade med naturmiljön, och det tyckte vi gröna tak gjorde på ett föredömligt sätt.

PLATSANPASSNING

BASERAD PÅ VÅRA TVÅ GESTALTNINGSKONCEPT utarbetade vi sedan en platsanpassad gestaltning. I vårt tävlingsbidrag är det plansch B som åskådliggör besökscentrat vid den Centrala platsen i nationalparken. Utformningen tar tillvara platsens förutsättningar och potential, identifierade och bedömda genom inventerings- och analysarbete. Genom den platsanpassade gestaltningen arbetade vi också fram de specifika funktionerna som tävlingsarrangören efterfrågade.

Inventeringsresultat

Eftersom vi utvecklade en reell informationsplats hade vi möjlighet att använda oss av och bygga vidare på befintliga strukturer; det vill säga parkeringsplatsen och startpunkterna för vandringslederna *Stenkällrundan* och *Trollkyrkorundan*. På tävlingsplanschererna har de benämningarna "hiking trail 1" respektive "2" och är strukturer vi valde att använda oss av och sammanlänka med vårt gestaltungs-förslag av besökscentrat.

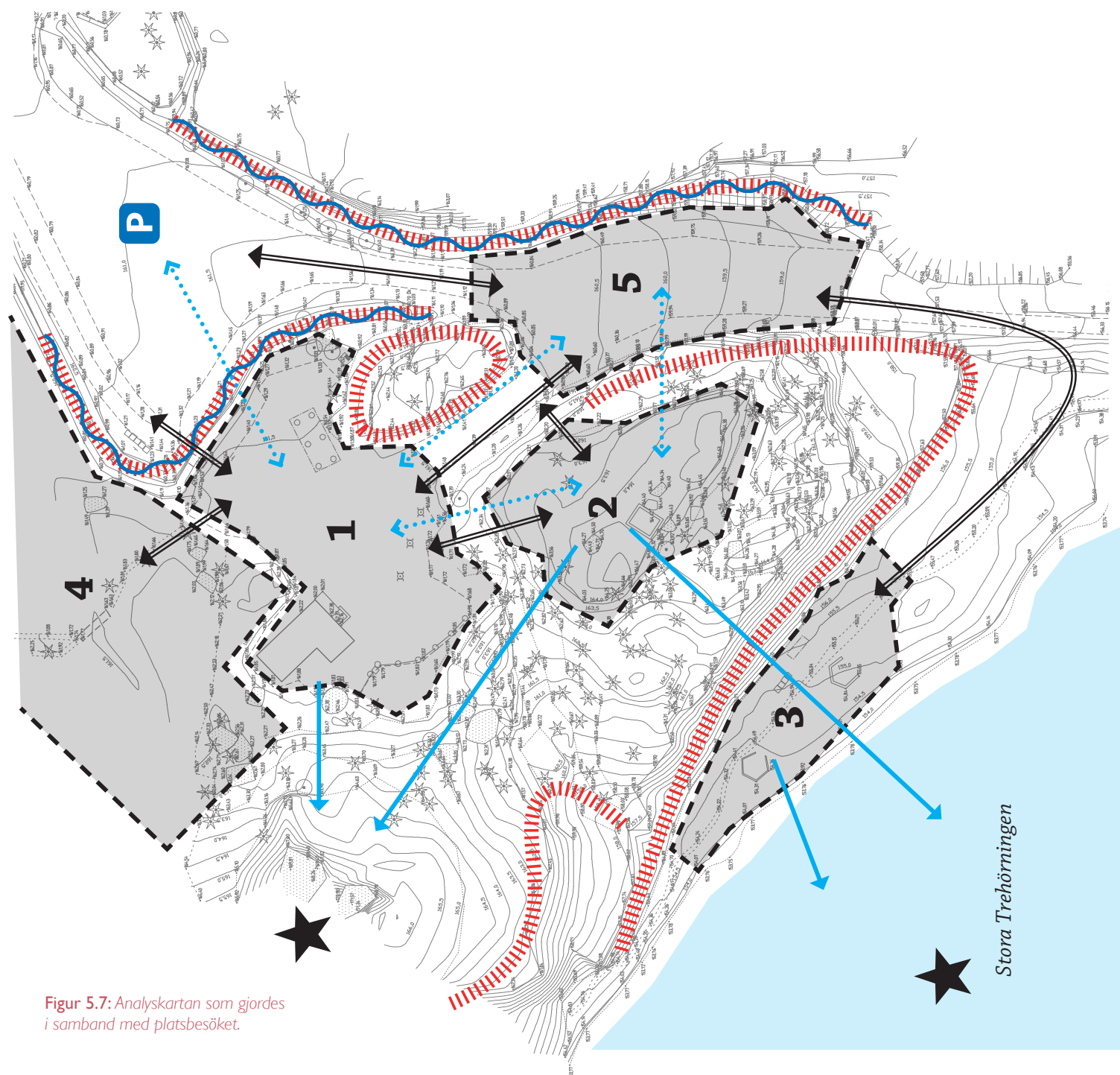
Analysresultat

Platsen vi valt att arbeta med är mångfasetterad. Som nämnts tidigare finns här fyra naturmiljöer som är karaktärsfyllt representativa för nationalparken i stort: dunkel och mosstäckt granskog, nakna berghällar med isräfflor och torktålig vegetation, en imponerande formation av stora flyttblock samt sjön Stora Trehörningens strand. Högdeskillanderna inom området är stora, från vattenbrynet till toppen av flyttblocken är det mer än 15m, vilket är typiskt för Tiviedens sprickdalslandskap. Variationerna i topografin gör platsen spännande, skapar rumslighet och erbjuder fina utblickar över sjön. Den kuperade terrängen försvårar dock framkomligheten på platsen eftersom branta partier innebär rörelsemässiga barriärer.

Under vår analys av platsen fann vi fem stycken tydliga delområden som alla har en stark rumslighet och samtidigt har en förhållandevis jämn terräng. Vi bedömde dessa områden som lämpliga att utveckla i vår gestaltning då de hade varierade och starka karaktärer men också för och att de till stor del redan utgjorde anlagd mark. En placering på redan störd mark ansåg vi skulle innebära mindre skada på värdefull natur.

ANALYSKARTA

Figur 5.7: Analyskartan som gjordes i samband med platsbesöket.

-
- 1** Området består av en plan stenmjölsyta med tydliga rumsliga avgränsningar runtom. Vad som definierar ytan är i första hand markmaterialets utsträckning. Rumsligheten förstärks av att där omgivande naturmark tar vid stiger terrängen och trädvegetation av tall och gran skapar en förstärkt vertikal avgränsning. Området har en visuell och rörelsemässig koppling till parkeringen. De två ytorna skiljs åt av en bäck. Från område 1 har man god utblick mot flyttblocksformationen i väster; ett imponerande och identitetsbärande naturelement.
  - 2** Område 2 är en relativt plan yta av berg i dagen. Platsen är med sina avskalade berghällar, utspridda flyttblock och tallar en karaktärsmiljö representativ för parken i stort. Från området har man utsikt över sjön och över områdena 1, 3 och 5. Platsens upphöjda läge skapar distans till omgivningen och dramatik i miljön.
  - 3** Område 3 har platsens starkaste upplevda rumslighet. En mycket brant klippvägg, mark i höjd med vattenytan och en pelarsal av glest stående tallar, skapar ett intimt rum med tydliga väggar, golv och tak. Vattnet, det silade ljuset och distans till parkering och dagens informationsstuga skapar tillsammans en fridfull oas med utblick över sjön. Även detta område är en karaktärsmiljö för parken.
  - 4** I direkt anslutning till område 1 och till parkeringen ligger delområde 4, en tät granskog. I det dunkla ljuset under träden och bland de mosstäckta stenarna skapas en sammanhållenhelhet med tydlig gräns – innanför eller utanför skogen. Skogen är en synnerligen representativ miljö för Tiveden.
  - 5** I platsens östra del finns idag en sluttande, långsmal remsa med stenmjöl skyltad som husvagnsparkering. Området har tydligt definierade gränser inkrilat mellan bäcken och område 2:s upphöjda stenhällar.

Platsanpassad utformning

I vår platsanpassade utformning av tävlingsbidraget har vi strävat efter att tillvarata platsens potential, olika delars respektive kvaliteter och sammanfoga dessa med våra gestaltningsidéer. Arbetet bestod av att omvandla vårt formmässigt abstrakta dispositionella koncept och ge det en konkret utformning i samklang med vårt arkitektoniska koncept och platsens miljö. Utformningen bygger på att låta platsens förutsättningar och en tydlig hierarkisk rangordning mellan olika funktioner vara vägledande i anläggningens disposition.

Besökscentrat är orienterat runt anläggningens "hjärta" – utomhusnoden – som vi valde att förlägga på den generösa stenmjölsytan i Område 1. Platsen ligger centralt inom vårt avgränsade arbetsområde och angränsar till tre av karaktärsmiljöerna. Eftersom noden även är tänkt att fungera som entrétorg för nyanlända besökare lämpade sig placeringen väl med tanke på det korta avståndet till parkeringsplatsen. På eller i direkt anslutning till noden finner gäster de mer centrala funktionerna hos ett besökscentrum som exempelvis utställning, reception och toaletter.

Byggnader med en tydligare kompletterande funktion är placerade i mer perifera lägen där de på något sätt kan dra nytta av naturen på platsen. Exempelvis har vi valt att placera föreläsningssalarna delvis inskjutna i den mossbelupna skogen i Område 4. Det dunkla ljuset under träden erbjuder en passande miljö för aktiviteter som föreläsningar och digitala presentationer. Kaféet har vi valt att placera till synes balanserande på berghällen ovanför Område 3 där gäster får god utblick över sjön medan vandrarhemmet ligger lite mer avsides för att ge övernattande besökare avskildhet. Från noden letar sig gångvägar ut likt rötter från en trädstam och förbinder den centrala platsen med de utspridda funktionerna. Område 2 ansåg vi gjorde sig bäst lämnat oförändrat. Den stora flata stenhällen som blir varm i solen fungerar bra som rastplats och är fin att slå sig ned på och äta sin matsäck. Här får även de som övernattar i boenddelen en bra plats att samlas och ha aktiviteter på.

Personalbyggnaden placerade vi i den smala passagen som leder från parkeringen till Område 5 och därmed tog vi bort möjligheten för besökare att nå parkeringen direkt från söder. Det var en önskad effekt eftersom vi ville ha en samlad entré till besökscentrat i anslutning till noden. Eftersom Område 5 med sin sluttande stenmjölsyta inte fyllde något särskilt behov i vår gestaltning valde vi att istället restaurera naturmark på platsen för att skapa en trivsamt passage för besökare och en trevligare miljö för personalen.

Outpost – förslagsnamnet

Som begrepp framkallar *utpost* en bild av den sista eller mest avlägsna anhalten innan vildmarken. I det såg vi flera symboliska likheter med funktionen hos ett naturområdes besökscentrum – som en språngbräda ut i naturen tillhandahåller det det där sista som behövs innan ett besök på egen hand.

I Tiveden var kopplingen särskilt stark just med avseende på naturens vilda karaktär. Längs vandringslederna i nationalparken skymtades ingen civilisation någonstans. Inte ens uppe på höjderna såg vi bebyggelse eller jordbrukslandskap – det var skog och åter skog så långt ögat kunde nå. Den påtagliga känslan av utsatthet gav därmed tyngd åt ankomstplatsen som symbolisk utpost – den sista biten säker mark innan turen ut i det vilda.

För oss var därmed förslagsnamnet *Outpost* främst en anspeglning på just den starka vildmarkskänslan vi upplevde och den funktion vi ville att vårt besökscentrum skulle uppfylla. Med namnet skapas omedelbart en viss stämning som knyter an både till naturmiljöns karaktär och vårt besökscentrums roll. Samtidigt var det tänkt som en subtil ordlek med avseende på vårt ställningstagande att sätta utomhusmiljön i fokus.

Del III

UTVÄRDERING & REFLEKTION

En utvärdering och reflektion över tävlingsformatet och vårt deltagande i InNatur_2. Dessutom förs resonemang om frågeställningarnas ämnesområden och nya insikter som kommit av tävlingsformatets specifika problematik.

6

INNatur_2 &
TÄVLINGSFORMATET

FÖRSLAGET

UTIFRÅN FRÅGESTÄLLNINGARNA

I SAMBAND MED VALET AV TÄVLING formulerade vi två frågeställningar som har haft stor betydelse för utformningen av vårt tävlingsbidrag. Genom att reflektera över hur vi arbetat med frågorna och diskutera ämnesproblematiken kommer vi här att presentera de lärdomar vi tillägnat oss under examensarbetet.

Hur kan utomhusmiljön i ett besökscentrum till ett skyddat naturområde sättas i fokus?

Det gängse tillvägagångssättet vid utformning av besökscentrum eller motsvarande projekt är att centrera anläggningen till ett hus. Ett sådant byggnadsorienterat synsätt ville vi utmana i vårt deltagande i InNatur_2. Svårigheten låg dock inte i en oklar uppgift utan i det faktum att det fanns flera sätt på vilket problemställningen kunde angripas. Vi kan i efterhand konstatera att vi använde oss av ett par olika strategier för att lyckas med föresatsen att ge utomhusmiljön fokus. Vi ser att just kombinationen av dessa två strategier bidrar till styrkan i vår utformning av besökscentrat. Huvudsakligen är det genom vårt dispositionella koncept vi arbetat med frågan men även det arkitektoniska konceptet och dess gestaltningsidéer har del i ett ökat fokus på utomhusmiljön.

Att "sätta utomhusmiljön i fokus" ansåg vi förutsätter en omprioritering från inomhus till utomhus. Det genomförde vi genom att behandla inomhusmiljön som komplement till utomhusmiljön. Som idé anser vi att denna omkastning på ett bra sätt svarar mot frågeställningen även om den innebär mer av ett förhållningssätt än en formmässig lösning. Samtidigt är vi medvetna om att byggnadernas kompletterande funktion till utemiljön borde och kunde vara starkare. Genom att förlägga fler funktioner utomhus skulle prioritering av utomhusmiljön bli ännu tydligare. Vi tror därför att det inte på något sätt hade varit omöjligt att gestalta besökscentrat med färre inomhusutrymmen. Den möjligheten ska däremot vägas mot den fördel inomhusmiljöer har i form av klimatskydd och komforten som följer därmed. Utifrån att vår gestaltning är utformad som ett bidrag i en tävling var vi i första hand måna om att lösa det av arrangören formulerade programmet hellre än att dra denna idé till sin spets. Hurvida det beslutet var rätt, bra eller dåligt behandlas djupare i avsnittet *Att helgardera sig* senare i kapitlet.

Vi valde att förlägga besökscentrats "viktigaste" funktioner utomhus. Det har praktiska fördelar men har framförallt symbolisk betydelse. Genom att centrera centrala funktioner tydligt placeras utomhus förmedlar vi till besökare att den miljön är i fokus. En tydlig symbolik som överensstämmer med det arkitektoniska konceptet är utomhusnoden – "trädstammen" eller "stubben" – som är centrum för hela anläggningen

---

och därmed den viktigaste punkten. Konsekvensen av att förlägga funktioner utomhus är att de blir tillgängliga dygnet eller året runt, utan begränsade öppettider. Inomhusmiljön får därmed den kompletterande och berikande funktionen i besökarnas vistelse när anläggningen är bemannad, snarare än den nödvändiga.

Att sprida ut funktioner och skapa fokuspunkter och därmed förse besökaren med ett incitament att ta sig runt i anläggningen var ett ytterligare sätt för oss att ge utomhusmiljön större vikt. Vi ser detta som en lyckad strategi som också förde oss vidare i resonemang om disposition och utformning av centralt. På vandringen mellan fokuspunkter blir besökaren exponerad för naturmiljön i betydligt större utsträckning än om alla funktioner samlats på en plats eller i en byggnad. Det kan utnyttjas för att visa på faktiska exempel i naturen som är värda att uppmärksamma. Att på det här sättet skapa attraktionsvärden tidigt i besöksupplevelsen ser vi som ett bra sätt att göra besökaren entusiastisk inför den del av besöket som görs på egen hand ute i naturen.

När utomhusmiljön förstärks inom centralt som är entrén till naturområdet, bidrar det till att göra upplevelsen av naturområdets karaktär och terrängförhållanden direkt tillgängliga. Om det inte finns möjlighet för personer med nedsatt funktionsförmåga att röra sig ute i naturområdet på egen hand kan en mindre, regisserad och genomarbetad naturupplevelse i anknytning till entrén vara mycket värdefull. I Tiveden blir detta särskilt påtagligt då terrängen är extremt svårforcerad och vandringslederna på inget sätt kan göras tillgänglighetsanpassade på ett tillfredsställande sätt utan att göra icke-godtagbar åverkan på naturmiljön. Eftersom den plats vi arbetade med inkluderar ett flertal miljöer som är typiska för landskapet kunde vi med vår utspridda gestaltungs-lösning möjliggöra för *alla* besökare att uppleva dessa karaktärer.

Det arkitektoniska konceptet vi använt oss av vid utformningen av olika funktionsbyggnader förstärker utomhusmiljön mer än om vi hade centrerat allt till en byggnad, som är vanligt förekommande. Utomhusmiljön är inte fullständigt överordnad inomhusmiljön i vårt arkitektoniska koncept eftersom byggnaderna och utomhusmiljön i anläggningen är behandlad som delar av en helhet. De olika miljöerna är mer likställda. Vi har exempelvis inte gjort skillnad på golv inomhus eller utomhus. För en besökare utgör golvet en sammanhängande yta att röra sig över oavsett om den ligger under bar himmel eller under ett tak. Vid utformningen av byggnaderna lade vi särskild vikt vid hur de skulle komma att påverka upplevelsens utomhus, såsom rumslighet. Vårt mål var att skapa förutsättningar för upplevelsen av en sammanhållen helhet med utgångspunkt i utomhusmiljön.

Hur kan karaktären på ett naturområde förmedlas med hjälp av arkitektur?

Att "förmedla landskapets karaktär" var en fråga som inledningvis var svårt löst, just för att den precis som den första frågeställningen inte har något enkelt eller allmängiltigt svar. När vi diskuterade frågeställningen inför gestaltningsarbetet kom vi fram till att uppgiften kan angripas på olika sätt. Först utifrån vilket syfte som ligger till grund för ett förmedlande av naturområdet, därtill betydelsen av vilka arkitektoniska grepp man väljer att genomföra. Vi anser att landskapets utseende till stor del styr hur arkitekturen ska utformas vilket gör det situationsanpassat. Det som är en framgångsrik lösning i en miljö kan bli fel i en annan.

Målsättningen att förmedla landskapets karaktär i arkitekturen bedömde vi i slutändan byggde på *åskådliggörandet* av naturen. Följande reflektion grundar sig därför på hur vi själva gick till väga för att åskådliggöra Tivedens karaktär genom arkitektur.

Vi har på en övergripande nivå identifierat två tillvägagångssätt för att förmedla landskapets karaktär i arkitekturen. Det första är att föra in arkitektur som distinkt *kontrasterar* miljöns utseende och/eller rumslighet och därmed accentuerar redan befintliga kvaliteter i omgivningen. Den andra är att *kamouflera* sitt tillägg i naturmiljön och på så vis föra in önskvärda funktioner utan att påtagligt ändra den redan existerande landskapsbilden. Beroende på miljö och situation har båda tillvägagångssätten fördelar och nackdelar.

Under gestaltningsarbetet testade vi både kontrasterande och kamouflerande ideér. Efter ett omfattande skissarbete kom vi fram till att det är svårt att utforma ett besökscentrum som kontrasterar miljön i Tiveden om man samtidigt ska kunna motivera ingreppet det medför i den skyddade naturen. Ett möjligt sätt att bryta med Tivedens natur är genom en för skogen främmande färg eller form. Exempelvis skulle en klotformad och grått rödfärgad byggnad innebära en tydlig kontrast till skogen. Risker med ett sådant förslag, även om exemplet är extremt, är att anläggningen blir mer av ett arkitektoniskt "statement" än ett tillägg som kompletterar naturmiljön. En annan möjlighet är att utforma ett besökscentrum som accentuerar Tivedens kuperade sprickdalslandskap genom att använda sig av motsatta terrängförhållanden – det vill säga ett helt platt landskap. Frågan är om upplevelseeffekten av ett sådant grepp motiverar en omfattande markpåverkan av skyddad natur.

I motsats till kontrasterande förslag bedömde vi att ett besökscentrum som kamoufleras i naturmiljön passar bättre i Tiveden eftersom den visuella påverkan på landskapet blir mindre. Tivedens landskap har en distinkt och fantasieggande karaktär som tillsammans med den trolska

---

atmosfären i skogen enkelt kan användas i en gestaltning. När vi diskuterade och skissade på idéer av kamouflerande typ hade vi att beakta att gestaltningen inte skulle få ett intryck av en teampark.

Vårt arkitektoniska koncept innebär en blandning av kontrasterande och kamouflerande i relation till naturen i Tiveden. Genom element, material och former ur den omgivande naturmiljön för de tillägg vi gör på platsen blir besökscentrat i viss utsträckning kamouflerat. Men med tydligt förenklade former och kraftigt överdriven skala kontrasterar anläggningen mot den orörda naturen och besökare kan differentiera mellan tillägg och genuin natur.

Sammantaget är vi nöjda med vårt resultat av hur koncepten föll ut i relation till naturmiljön. Gestaltningen ger, vad vi tycker är, en försmak av naturupplevelsen som väntar ute i parken utan att för den delen vara en pastisch. Den dramatiska rumsligheten som också byggnadernas utformning bidrar till och som subtilt relaterar till omgivande natur föreställer vi oss blir ett spännande och behagligt sammanhang att vistas i.

ARKITEKTUR I SKYDDAD NATUR

DET HAR VARIT NÖDVÄNDIGT att diskutera i vilken utsträckning och på vilket sätt olika ingrepp i den skyddade naturmiljön kan motiveras. Efter som tävlingen var idébetonad har vi inte ingående studerat dessa frågor men karaktären på vårt bidrag motiverar en diskussion om påverkan och landskapsarkitekturens roll i relation till arkitektur i skyddad natur.

Påverkan

Vårt idéförslag kan tyckas vara en utformning som medför en betydande åverkan på naturmiljön. I beaktande måste därför tas att tävlingsprogrammet innehöll en omfattande lista över funktioner som skulle inkluderas i gestaltningen. Dessutom uppmanade tävlingsarrangören till vågad arkitektur och innovativa bidrag som bryter mot mer klassiskt utformade besökscentrum. Med hänsyn till att InNatur_2 var en idétävling hade vi ambitionen att testa alternativa lösningar utan att i allt för hög utsträckning låta oss begränsas av dess praktiska genomförbarhet. Vårt förslag resulterade i en relativt platskrävande utformning, men hur och i vilket sammanhang ingreppen görs har stor betydelse för den faktiska påverkan på naturen. I detta sammanhang hör de lösningar hemma som medför begränsat slitage på naturen, till exempel gångvägar gjorda som upphöjda träkonstruktioner. Att anlägga spänger, eller i vårt fall bredare "träbryggor", är vanligt i naturområden. Oftast är syftet att erbjuda besökaren en möjlighet att torrskodd passera ett blötare parti i miljön men metoden kan med fördel också användas för att styra hur besökare rör sig. Om besökare i huvudsak går på gångvägarna utsätts inte omgivande mark för ett lika stort slitage.

De ingrepp som görs i naturmiljön måste vägas mot den pedagogiska uppgiften att förmedla och åskådliggöra vikten av naturområden och förvaltningen av dem. Värdet av att skydda natur och bevara den för framtiden blir allt viktigare i takt med att oexploaterade miljöer minskar runt om i världen. Därför finns det trots allt en uttalad ambition hos ansvariga myndigheter att intressera människor för att besöka skyddsvärda naturområden. Det medför att vi i vårt tävlingsbidrag ser det som angeläget att lösningarna bidrar till att ge kunskap om och medvetandegör vikten av naturvård och bevarande av de skyddsvärda områden som finns kvar. Alternativet att lämna naturen orörd och inte möjliggöra besök skulle självklart bäst bevara miljön från mänsklig påverkan och slitage, men då förloras möjligheten att ge kunskap och skapa engagemang för naturen. Genom att på olika sätt förankra vikten av naturvård hos befolkningen och politiker skapas incitament för politiska beslut och en möjlighet till ekonomiska anslag.

Landskapsarkitekturens roll

Efter att ha slutfört tävlingen kan vi konstatera att just i välkomnandet till ett skyddat naturområde – det känsliga första intrycket – kan landskapsarkitektens kompetens ges större utrymme. Det finns en potential i entréerna till nationalparker och naturreservat som skulle kunna utnyttjas bättre – en potential som vi anser är kopplad till utomhusmiljön. Samspelet mellan omgivningen och människan är en central uppgift för landskapsarkitekten och den kompetensen kan med fördel tillämpas vid införandet av arkitektur i skyddade naturområden. Att vid en entré till ett skyddat naturområde fokusera gestaltningen mot utomhusmiljön kan förstärka besökarnas uppmärksamhet på värdena i naturen. Vi menar att landskapsarkitekter är särskilt lämpade att utveckla denna typ av miljöer.

Genus loci – platsens själ – är ett mantra inom landskapsarkitekturen och som disciplin är vi antagligen generellt mer beroende och inspirerade av platsspecifika förutsättningar, variationer och element än vad byggnadsarkitekter är. Även om utformningen av en byggnad förhåller sig till omgivningen kan den fränkopplas från omgivningen och dess naturvärden på ett sätt som landskapsarkitektur i regel inte kan. Att ingående nyttja eller ta hänsyn till en plats befintliga kvaliteter som en del av utformningen är ett standardmässigt förfarande inom landskapsarkitekturen.

Vår slutsats är att det är landskapsarkitekter som har erfarenheten och kompetensen att tillvarata kvaliteter i omgivande natur och utveckla koncept som också är i samklang med naturen. Landskapsarkitekter bör involveras i den platsbundna och inte sällan utmanande problematik som kan uppstå i skyddade naturområden där man vill placera hus eller andra typer av byggnationer.

BYGGNADSUTFORMNING SOM LANDSKAPSARKITEKTER

DET VAR ETT MEDVETET VAL att delta i en tävling med fokus på husarkitektur. När vi under uppstartsfasen av examensarbetet letade efter en tävling med lämplig uppgift och omfattning valde vi först bort InNatur_2. Vi ansåg då att tävlingens inriktning mot byggnader inte passade för ett arbete inom landskapsarkitektur. Efter en tids diskussion återkom vi dock till tävlingen och resonerade istället: varför inte? En idé tävlingens själva syfte är ju faktiskt att visa på alternativa synsätt och "nya" lösningar. Vår erfarenhet från åren på utbildningen är också att landskapsarkitekter återkommande visar frustration över att man kommer sent in i projekt och att kompetensen blir dåligt tillvaratagen. Vi har själva sett exempel på när utomhusmiljön, exempelvis i samband med bostadsbyggen, knappt givits något utrymme utöver att "skarva ihop" nybygget med befintliga strukturer. I examensarbete såg vi det som intressant att få utforma byggnader utifrån landskapsarkitektens perspektiv och därmed undersöka vilka effekter en omvänd prioritering mellan landskap och hus genererar.

Sammantaget tycker vi utmaningen att gestalta byggnader givit oss värdefulla insikter. Vi har genom projektet fått erfarenhet och inblick, om än ytlig, i de frågor och utmaningar som utformning av byggnader innebär. Styrkan i vårt bidrag är inte byggnadernas planlösning eller deras arkitektoniska finesser, utan hur husen är en del av och samspelar med den externa anläggningen och omgivande natur. Även om många hus, kanske de flesta, utformas med dess omgivning i åtanke föreställer vi oss att en anläggning blir mer sammanhållen när både byggnaden och utomhusmiljön behandlas som en helhet och framställs tillsammans. Detta resonemang kan tillämpas även på urbana miljöer och är inte begränsat till sammanhang i naturmiljöer. Genom att landskapsarkitekter är deltagande från starten av projekt tror vi att resultatet uppnår en högre arkitektonisk kvalitet.

RESULTATET I TÄVLINGEN – VÅRT BIDRAG JÄMFÖRT MED VINNARNA

UNDER TIDEN FÖR VÅRT EXAMENSARBETE har InNatur_2 avgjorts. Det har gett oss en ovanlig möjlighet att i efterhand jämföra vårt eget bidrag med de andra tävlingsbidragen inom tidsramen för examensarbetet.

Till tävlingsjuryn inkom totalt 164 godkända tävlingsbidrag. Av dessa bidrag fick sex stycken pris eller ett omnämnande. Tyvärr var vi inte bland dem. Att vi i konkurrens med så många andra idéer inte fick någon utmärkelse har givetvis sin förklaring. Tävlingsjuryn ger dock ingen återkoppling till de resterande 158 bidragen. Därför känner vi inte till hur de bedömt vårt bidrag och kan enbart ha hypoteser om varför vi inte placerade oss bland vinnarna. I efterhand har vi spekulerat kring ett par saker som vi ser *kan* ha varit bidragande orsaker till att vi gick ifrån tävlingen "tomhänta". Med utgångspunkt i dem tycker vi det är värdefullt att göra en jämförelse med de vinnande bidragen för att öka vår kunskap om idéförslag som efter bedömning ansetts ha rätt kvaliteter. Vi har fokuserat på hur vårt eget bidrag jämfört med de prisbelönta förslagen är *presenterat*, då det är den aspekten som vi bedömer är mest intressant sett utifrån ett tävlingsperspektiv. Denna analys har synliggjort skillnader mellan vårt eget och de sex aktuella bidragen vilket gett oss värdefulla insikter som vi vill dela.

Ovanan av idéprojekt

InNatur_2 var en idétävling. De skoluppgifter vi haft under utbildningen har varit mer projektniiktade med byggnation som tänkt slutmål, om än fiktivt. Skillnaden mellan idébaserade och mer verklighetsförankrade projekt kan vi i efterhand se att vi borde uppmärksammat betydligt mer.

Samtliga av de prisbelönta bidragen har luftiga presentationer. Stora och inspirerande perspektiv utgör merparten av planscherna. Grafik eller text som förklarar eller motiverar exempelvis förslagens koppling till naturmiljön ges begränsat utrymme. Våra bidragsplanscher är inte "rena" på det sätt som det sex toppplacerade bidragen är. Vi här däremot utförligare presenterat och motiverat vår gestaltning med underbyggande grafik och text.

Vi anser, med tävlingsresultatet i hand, att vi i högre utsträckning borde ifrågasatt det sätt på vilket vi presenterade vårt förslag. För i efterhand kan vi konstatera att vi i många avseenden har framställt vårt bidrag på ett liknande sätt som tidigare gestaltningsuppgifter vi gjort under utbildningen. Vi inkluderade i vår presentation exempelvis en sektion mer av gammal vana än för att den på ett tydligt sätt förmedlade vår idé. Vi lät också illustrationsplanen uppta merparten av plansch två vilket vi nu bedömer är onödigt väl tilltaget med tanke på det redan från början begränsade presentationsutrymmet.

Att helgardera sig

I den administrativa delen av tävlingsprogrammet framgick att juryn hade till uppgift att exkludera bidrag som inte levde upp till programmet villkor och krav. Att inte diskvalificeras var därför något vi tidigt satte som mål eftersom det skulle underminera vårt undersökande av tävlingsformatet och vår möjlighet till utvärdering och reflektion.

Tävlingsprogrammet slår exempelvis fast att de gestaltade förslagen tvunget skulle innehålla vissa rumsligheter och funktioner som finns listade i dokumentet. Flera av de prisbelönta bidragen redovisar inte de efterfrågade utrymmena. Det inte orimligt att tänka sig att de efterfrågade rummen och funktionerna rymms i de olika förslagens byggnader, men det framgår inte att de faktiskt är inkluderade i gestaltningen. Vår metod för att tydligt visa att efterfrågade utrymmen rymdes i *Outpost* var genom att presentera planlösningar för var och en av våra huskroppar.

Detaljnivån vid redovisning av rum och deras funktioner är en av de tydligaste skillnaderna mellan vårt bidrag och de sex som fick utmärkelser. I efterhand ser vi nivån på hur vi redogjorde för vårt bidrag som en klar felbedömning eftersom all den detaljerade information vi inkluderade var uppenbart överflödigt. Istället hade vi kunnat använda utrymmet på planscher till att bättre presentera vår idé, med exempelvis fler stämningsfulla perspektiv. Del i felbedömning anser vi kommer sig av en påtaglig otydlighet i tävlingsprogrammet. Arrangören hade kunnat vara mer explicit i vilken presentationsnivå de förväntade sig i bidragen. Vår oerfarenhet av att tävla och idébaserade projekt ser vi dock som den huvudsakliga förklaringen. Med mer erfarenhet hade vi kanske ifrågasatt tävlingsprogrammet i högre grad och därmed undvikit att tillägna tid och planschutrymme till överflödigt information.

Vi har också spekulerat kring möjliga kulturella skillnader vid genomförande av tävlingar och bedömning av bidrag. I Sverige finns branschöverskridande bestämmelser som reglerar genomförandet av arkitektur-tävlingar. Vidare har vi observerat att i Sverige är vi mer pragmatiska än visionära i hur vi arbetar med arkitektur generellt. De flesta tävlingar i landet är inte idébaserade utan projektbaserade. Att merparten av tävlingarna genomförs med möjligheten att projektet realiserar tror vi leder till ett mer verklighetsförankrat tävlingsklimat. I egenskap av aktörer inom den svenska arkitektbranschen kan det säkerligen påverkat vårt förhållningssätt till tävlingen och redovisningen av våra gestaltungs-lösningar.

Vår utgångspunkt inför uppgiften

De prisbelönta bidragen var fokuserade till byggnadsutformning. Vi prioriterade utomhusmiljön framför inomhusmiljön och gjorde därmed land-

---

skapsarkitekturen till fokus i vårt bidrag. Utformningen av byggnaderna är den del i vårt bidrag vi arbetat minst med. I efterhand är det också den vi känner oss minst nöjda med. Den ytliga hanteringen av byggnaderna var en konsekvens av vårt ställningstagande att fokusera mer på utomhusmiljön.

En möjlig orsak till varför vi inte placerade oss bland vinnarna i tävlingen är denna utgångspunkt som vi valde för att lösa uppgiften. Vi anser det tänkbart att juryn antingen inte förstått vår infallsvinkel alternativt bedömt den som oförenlig med arrangörens visioner och mål med tävlingen. Trots att det efterfrågades icke-konventionella lösningar kan vårt förfarande och det sätt på vilket vi behandlat inomhusmiljöerna varit för avvikande.

Vi valde vår infallsvinkel för att kunna motivera tävlingen som en del av examensarbetet på landskapsarkitektutbildningen. Tävlingskravet på väderskyddade utrymmen var vi dock tvungna att lösa. Resultatet blev att vårt bidrag innehåller betydande delar av både landskapsarkitektur och byggnadsarkitektur, alltså en kompromiss. Kanske hade vi varit betjänta av att dra vår utgångspunkt ännu längre och istället gestaltat ett renodlat "utomhusbesökscentrum" där besöksupplevelsen helt och hållet är förlagd utomhus. Ett sådant bidrag hade troligen stuckit ut mer i konkurrensen med de andra tävlingsbidragen. Risken för att diskvalificeras hade förmodligen ökat drastiskt, men sett utifrån själva förslagets genomslagskraft hade det troligen varit bättre.

Valet av plats och naturmiljö

Samtliga sex bidrag som fick någon form av utmärkelse var lokaliserade i öppna landskap med himmeln och horisonten som huvudsaklig kuliss. Den Centrala platsen i Tiveden är kanske den raka motsatsen till den typen av miljö. Det är slutet, dunkelt och en betydligt högre intensitet av sinnesintryck. I presentationen av platsen och vårt förslag finns det därför betydligt mer "störande moment" som eventuellt kan tänkas stjäla fokus från vår gestaltning. Att därför vara strategisk i sitt val av naturområde och plats – om den friheten ges – och välja en ohöljd scenografi ser vi i efterhand som något som kan ha stor betydelse för hur ett förslag upplevs.

Att kontrastera eller kamouflera är som vi tidigare varit inne på två olika förhållningssätt till implementeringen av arkitektur, och inget av dem är mer rätt eller fel. Men med insikten om att vårt val av naturmiljö i jämförelse med de prisbelönta deltagarnas var avsevärt mer laddad med sinnesintryck hade ett mer kontrasterande förhållningssätt i vår gestaltning kanske varit att föredra. Det hade kunnat få det att bryta av mot den omgärdande miljön på ett mer påtagligt sätt och därigenom bli mer övertygande.

GENERELLA INSIKTER OM TÄVLINGAR SOM ARBETSSÄTT

DE HUDUWSAKLIGA LÄRDOMAR vi tar med oss om tävlingar som arbets-sätt är främst kopplade till vår egen process och InNatur_2. De *generella* insikter vi fått ser vi därför som relativt allmängiltiga för gestaltnings-uppgifter överlag, men att de i ett tävlingssammanhang blir betydligt mer kritiska med tanke på den konkurrens som skapas av övriga deltagare.

Förståelse för tävlingsprogrammet

En tävlings programdokument är en handling som har stor betydelse. Det är dess formuleringar och vad deltagare tycker sig uppfatta mellan rad-erna som utgör den totala kommunikationen från arrangör till deltagare. Att "förstå" programmet är därför av yttersta vikt. Tävlingsarrangörens målsättning är att erhålla bra och relevanta förslag från bidragslämnarna. För att uppnå det behöver tävlingsprogrammet innehålla information som styr deltagarna i rätt riktning men som samtidigt ger frihet till krea-tiva lösningar. Ett tävlingsprogram som är för vagt i sina formuleringar och tillåtande i allt för hög utsträckning gör att de inlämnade bidragen med stor sannolikhet faller utanför vad arrangören önskat och dessutom blir de olika bidrag svåra att jämföra. Ett program som däremot i allt för hög grad är styrt eller begränsande i något hänseende gör att tävlingsformatet mister en av sina primära funktioner: att få in oväntade lösningar som ger nya perspektiv på projektet. Detta då bidrag som visar på intressanta, alternativa lösningar eller nya former troligen inte lämnas in då risken för diskvalificering bedöms som för stor.

Vi anser i efterhand att vi själva inte i tillräcklig grad ifrågasatte eller vågade frånga programmet, vilket fick konsekvenser som kan ha bidragit till att vi inte placerade oss bättre i tävlingen. Baserat på den erfarenheten drar vi därför slutsatsen att det är lämpligt att ha en förhållandevis kritisk hållning till tävlingsprogrammet, särskilt om det är en idé tävling, eftersom ett visst avvikande från programmet trots allt verkar accepteras.

Beslutsamhet under gestaltningsprocessen

Det kan vara lätt i en gestaltningsprocess att ryckas med i en ström av idéer som okontrollerat för en iväg i olika spännande riktningar. Att ha dis-tans till sitt eget gestaltningsarbete är därför inte lätt, särskilt inte i en täv-lingsprocess där prestationskraven kan leda till ett mycket starkt engage-mang för uppgiften. Att bestämma sig är svårt – önskan att hela tiden göra det man producerat ännu lite bättre är stark. Med vårt val av tävling som examensarbete hade vi en uttalad önskan att under gestaltningsprocess-en ge oss själva tiden att pröva flera alternativa idéer och att dra dem ganska långt. Svårigheten som vi upplevde kopplat till den ambitionen var att fatta beslut som begränsade oss och som kunde styra arbetet mot ett färdigt bidrag.

Att arbeta länge med en idé eller ett förslag är ingen garanti för att hitta en bra slutgiltig lösning. Därav anser vi att ju tidigare beslut fattas som styr idén eller förslaget framåt, desto bättre är det. Det ökar chansen för att bidraget blir mer konsekvent eftersom risken minskar för att lösningen blir en fusion av allt för många olika idéer. Gestaltungsprocessen är som den är – en ständig iteration och sammanslagning av idéer – och besitter man därför förmågan att arbeta mer systematiskt under den processen kan både tids- och kvalitetsmässiga vinster göras.

Objektiv granskning av bidraget

Som arkitekt och upphovsman har man en helt annan förståelse för den idé eller det förslag man framställt jämfört med en person som bara ser slutprodukten. En problematik som därmed blir aktuell är hur en person som inte har samma kännedom om bidraget som arkitekten upplever förslaget och dess idéer. I en tävling ställs denna problematik på sin spets eftersom bidragen är anonyma och inga förklaringar eller utvecklande resonemang kan besvara frågor som betraktare har. Hur ett bidrag kommuniceras blir därför direkt avgörande för hur det placerar sig i tävlingen. Att vid återkommande tillfällen be personer som inte är involverade granska bidraget, framför allt under arbetet med presentation eller planschframställning, kan ge värdefulla indikationer om hur bidraget upplevs och förmedlas.

7

VÅRT EXAMENSARBETE

ATT TÄVLA – EN ERFARENHET RIKARE

OAVSETT HUR VI I EFTERHAND bedömer vårt tävlingsbidrag är nya erfarenheter alltid användbara för framtiden. Att genomföra InNatur_2 inom ramen för ett examensarbete, med systematiska studier och analyser har gett oss insikter som sannolikt kommer att vara en tillgång i yrkeslivet.

Överlag är vi stolta över den insats vi presterat och samtidigt kan vi när vi ser tillbaka, till vår egen process, gestaltungsförslag och tävlingsresultat, inte låta bli att i fickan knyta näven och tänka "det här ska vi göra bättre nästa gång chansen ges". Att tävla har tveklöst givit oss blodad tand och ett sug efter revansch – något som sporrar oss till att i framtiden göra ännu bättre prestationer.

Vi tog oss an den här utmaningen med gott mod och höga ambitioner. Allt eftersom arbetet fortskred brottades vi om vartannat med både tvivel och stunder av tillfredsställande framgång i arbetsprocessen. I det har vi lärt oss att det ofta är lättare att vara självkritisk och se sina egna tillkortakommanden snarare än att vara nöjd med de delar av insatsen som är verkligen bra. Med det sagt är det också så att det är från våra "misstag" vi drar de största lärdomarna. Man brukar slentrianmässigt säga i samband med missade mål att det är alltid lätt att vara efterklok. Men faktum är att just kopplat till vår nya erfarenhet ser vi på denna "efterklokhet" som mycket värdefull. I avsaknaden av förväntade framgångar tenderar man att utförligare reflektera över varför det gick som det gick. Utifrån vårt eget tävlingsdeltagande finns det således ett visst antal punkter där vi upplever att vi skulle gjort annorlunda eller varit mer metodiska om vi hade företagit oss samma uppgift igen. De lärdomar vi tar med oss från vårt deltagande ger oss således ett helt annat utgångsläge inför nästa tävlingsdeltagande. Sammantaget bedömer vi därför denna nya erfarenhet som mycket värdefull och vi ser en stor skillnad hos oss själva före och efter vårt deltagande. Den praktiska lärdomen är ovärderlig – det är trots allt en helt annan sak att faktiskt prova på något än att exempelvis läsa sig till det.

SAMARBETET

VÅRT TÄVLINGSFÖRSLAG HAR FÅTT ett mer genomarbetat resultat på grund av vårt samarbete. Att genomföra motsvarande arbete individuellt tror vi skulle medfört fler hinder och fördröjningar i gestaltningsprocessen. Vår slutsats är att en ensam student inte skulle haft samma möjlighet att utveckla, bearbeta och vänta in bra idéer med den begränsade tid som en tävling innebär. Träffar med handledare överensstämmer ofta inte med när behov uppstår; problem hopar sig, man tvingas att avstå från vidareutveckling och nöja sig med ett mindre genomarbetat förslag.

I vår gemensamma arbetsprocess inträffade det regelbundet att någon av oss fastnade. Då kunde den andre bidra med input eller nya idéer som förde arbetet vidare. Vi har sparat tid genom att gemensamt resonera oss fram till olika lösningar. Behovet av handledarstöd och att det inte alltid stämmer tidsmässigt har gällt också oss. Men vår uppfattning är att vi i svåra situationer, just på grund av vårt samarbete, ändå har kunnat föra arbetet framåt ytterligare några steg.

Att driva sin idé i ett samarbete kan vara svårt och god kommunikation är av stor vikt. I en kreativ process där vi ofta fört tämligen abstrakta resonemang är det lätt att missförstånd uppstår. I början av gestaltningsarbetet var detta särskilt problematiskt eftersom vi samtidigt skulle lära känna varandra som samarbetspartners. Allt eftersom vi förstod varandra bättre blev också kommunikationen rakare och arbetet effektivare. Genom att tvingas att för varandra motivera och förklara de gestaltningsidéer vi haft under arbetets gång, har vi utvecklat våra förmågor att kommunicera idéer, motivera lösningar och vara beredda att ändra för att förbättra. Arbetar man själv får man obehindrat igenom sina idéer – bara en själv begränsar eller ifrågasätter de val som görs. Ensamarbetet är alltså avsevärt smidigare och snabbare, men samtidigt uteblir den kritiska granskningen av det man gör; troligen med sämre insikter och resultat som följd.

Sammantaget har att arbeta tillsammans medfört både för- och nackdelar. Vår slutsats är att vinsterna betydligt övervägt de svårigheter vi upplevt. Komplikationer som uppstått under arbetets gång har vi sett som lärotillfällen att förstå och förbättra vår respektive förmåga till samarbete. I efterhand ser vi framförallt tre tydliga förtjänster med att ha genomfört ett gemensamt examensarbete:

- Samarbete i en kreativ process, att kunna utbyta och "bolla" idéer ger förutsättningar för bättre slutprodukter. Att arbeta tillsammans har haft den praktiska fördelen att vi är två personer med olika erfarenheter och färdigheter och att vi på så vis kompletterat varandra. Det har betytt att om en av oss "kört fast" kunde den andre komma med en annan infallsvinkel och föra arbetet framåt.

-
- Landskapsarkitekter samarbetar på olika sätt regelmässigt i sitt arbete, med arkitektkollegor eller med personer från andra professioner. Att utveckla samarbetsförmågan som student innebär att man får med sig viktiga sociala kvaliteter till arbetslivet.
  - Samarbete är roligt! Den kanske viktigaste förtjänsten är att samarbetet varit positivt både i lätta och svåra perioder eftersom det gjort arbetet mer lustfyllt. Att inte vara ensam i en stundtals intensiv och prövande gestaltungsprocess tycker vi båda har underlättat arbetet mycket.

FÖR FRAMTIDEN

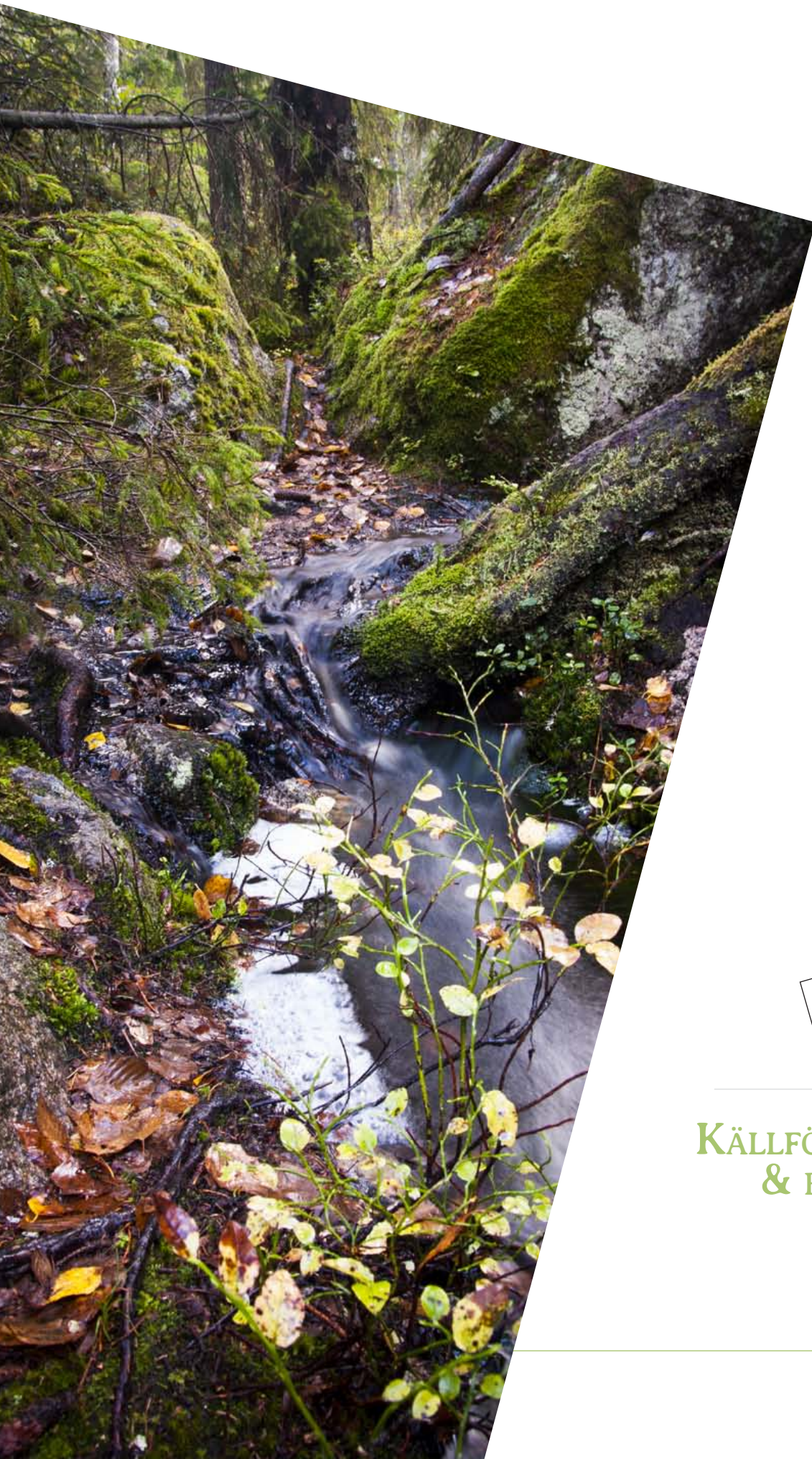

MED VÅR UTGÅNGSPUNKT att skifta fokus från inomhus- till utomhusmiljön anser vi att vi har berört en intressant fråga. Men på grund av InNatur_2:s utförliga funktionskrav blev vårt eget förslag trots allt en kompromiss. Det vi därmed inte fick undersöka var hur ett besökscentrum, utifrån ett liknande scenario, helt förlagt utomhus skulle kunna se ut. För kommande arbeten tror vi det hade varit ett givande spår att utforska. För i gestaltningen av entréerna till naturområden ser vi som sagt en outnyttjad potential i hur utomhusmiljön nyttjas och därmed anledningar att ge den mer uppmärksamhet. Olika sammanhang ger naturligtvis olika förutsättningar, men frågan som väcks är på vilka sätt utomhusmiljön utförligare kan användas för att engagera besökaren. Som landskapsarkitekt finns många gestaltningsmässiga aspekter att utforska kopplat till detta. Vi hoppas därmed att vårt arbete kan bli en sporre för kommande arbeten som rör besöksupplevelsen i skyddade naturområden och leda till fler exempel på hur gestaltande landskapsarkitektur kan bidra till attraktionsvärdet hos dem.

Avslutningsvis

Vårt deltagande i InNatur_2 har inneburit en lärorik utmaning. Att som examensarbete pröva tävlingsformatet upplever vi som ett lyckat koncept då det givit oss en möjlighet och motiv till att utvärdera processen och resultatet. Vi hade sannolikt inte ägnat samma tid och möda åt det om tävlingsdeltagandet gjorts på andra premisser. Vår förhoppning är att de lärdomar vi gjort och reflekterat över kan komma andra till del, oavsett om det handlar om tävlingsformatet eller de ämnesområden som berörts genom InNatur_2.

Avslutningsvis vill vi också poängtera det stora värde vi ser i arkitektur-tävlingar som ett verktyg för att utmana normer och stilideal; de utvecklar både arkitekterna och arkitekturen som helhet. Vi hoppas att fler beställare får upp ögonen för potentialen hos arbetsformatet och att andra uppdragsformer fortsatt kan kompletteras av en vital tävlingskultur.

8

KÄLLFÖRTECKNING & BILAGOR

KÄLLFÖRTECKNING

Ekman, J. (2008). *Skogen i vårt inre – Utmark och frihetsdröm*. Falun, Scandbook 2008.

Lynch, K. (1960). *The Image of the City*. Massachusetts, USA, MIT Press 1960.

Länsstyrelsen i Örebro Län (odat.). *Tivedens nationalpark* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/naturreservat/lanets-naturreservat/karlsborg/tivedens-nationalpark/Pages/index.aspx> > (2013-03-25)

Naturvårdsverket (1983). *Kungörelse om Tivedens nationalpark* (Elektronisk). Tillgänglig:
< http://www.lansstyrelsen.se/orebro/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/naturreservat/laxa/tiveden/Tiveden-beslut_liten.pdf > (2013-03-25)

QuickMba (2010). *SWOT Analysis* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.quickmba.com/strategy/swot/> > (2013-03-25)

Regeringen (2013). *Offentlighetsprincipen* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.regeringen.se/sb/d/504/a/3029> > (2013-03-25)

Riksdagen (1998). *Miljöbalk (1998:808)* (Elektronisk). Tillgänglig:
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningsamling/_sfs-1998-808/#K7 (2013-03-25)

Sveriges Arkitekter (2008). *Sveriges Arkitekter informerar om arkitekttävlingar och Sveriges Arkitekters tävlingsservice* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s12803/f5301/tavlingsbroschyr2008webb.pdf> > (2013-03-25)

Sveriges Arkitekter (2010). *Arkitekttävlingar 2007-2010* (Elektronisk). Tillgänglig:
< http://www.arkitekt.se/s63488/f11378/arkitekt%E4vlingar_2007-2010.pdf > (2013-03-25)

Tiveden (senast uppdaterad 2013-02-22). *Fagertärn* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.tiveden.se/segora/segora/fagertarn.5.e1bed5a12e391d488780002612.html> > (2013-03-25)

Referensprojekt

Andersson Jönsson Landskapsarkitekter AB (2007). *I take the high road* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s29944/f4723/i+take+the+high+road.pdf> > (2013-03-25)

White Arkitekter AB (2005). *Is & Berg* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s17001/f2091/is%26berg.pdf> > (2013-03-25)

White Arkitekter AB (2006). *Mareld* (Elektronisk). Tillgänglig:
< http://www.arkitekt.se/s27393/f4400/mareld_web.pdf > (2013-03-25)

White Arkitekter AB (2007). *Rede i vassen* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s29651/f4692/rede+i+vassen.pdf> > (2013-03-25)

White Arkitekter AB (2008). *Tallspråk* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s34783/f5557/tallspr%E5k.pdf> > (2013-03-25)

Wingårdh Arkitektkontor AB (2007). *Som ett rö för vinden* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s32493/f5150/som+ett+r%E6+f%E6r+vinden.pdf> > (2013-03-25)

Wingårdh Arkitektkontor AB & Andersson Jönsson Landskapsarkitekter AB (2008). *Snöfällan* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s49731/f8983/sn%E6f%E4llan.pdf> > (2013-03-25)

Wingårdh Arkitektkontor AB & NOD (2007). *Mitt i naturen* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.arkitekt.se/s29762/f4703/mittinaturen.pdf> > (2013-03-25)

Tävlingsbidrag som fick pris eller omnämnande i InNatur_2

Open Gate to Architects & Projects (odat.). *IN21853 FIRST PRIZE* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.opengap.net/proyecto/in21853-first-prize/1644/> > (2013-03-25)

Open Gate to Architects & Projects (odat.). *IN22067 SECOND PRIZE* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.opengap.net/proyecto/in22067-second-prize/1645/> > (2013-03-25)

Open Gate to Architects & Projects (odat.). *IN22061 THIRD PRIZE* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.opengap.net/proyecto/in22061-third-prize/1646/> > (2013-03-25)

Open Gate to Architects & Projects (odat.). *IN21875 MENTION* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.opengap.net/proyecto/in21875-mention/1647/> > (2013-03-25)

Open Gate to Architects & Projects (odat.). *IN21965 FINALIST* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.opengap.net/proyecto/in21965-finalist/1648/> > (2013-03-25)

Open Gate to Architects & Projects (odat.). *IN21990 FINALIST* (Elektronisk). Tillgänglig:
< <http://www.opengap.net/proyecto/in21990-finalist/1649/> > (2013-03-25)

BILAGA 1: TÄVLINGSPROGRAMMET

IN2_PROJECT PROGRAM.pdf

PROJECT PROGRAM

1. INTERPRETATION CENTRE

- The main function of an Interpretation Centre is to promote a creative learning environment, seeking to reveal to the visitors the significance of cultural or historical heritage of the object exposed, in order to increase consciousness and motivate its effective conservation.
- They are designed to cover four basic functions: research, conservation, promotion and enhancement of the object they are dedicated to.
- Interpreting is the art of presenting to the public an entity; to inform, entertain and motivate knowledge. The purpose of interpretation is giving the visitor a better understanding of why and in what sense a place or an object is important.

2. OBJECTIVES OF THE COMPETITION

The main objectives are the following:

To encourage innovative proposals that are committed to a strategy of implementing cutting-edge, contemporary architecture in a protected

natural environment, with approaches that lead to synergies between the context and the building itself.

To convene ideas of spaces that promote a deep understanding and assimilation of nature. Projects must lead through their architecture to sensitivity, awareness, understanding, enthusiasm and commitment to the natural environment around them.

3. LOCATION

This open ideas competition does not refer to any particular location but to a generalized situation. Each participant or team will define the location of their Project: such as: natural parks, protected natural areas, forests, jungles, beaches, mountains, etc. However, the proposal must justify the choice of the location and the interaction reached between the project and the site's environment.

Being one of the purposes of this competition the search on the diversity of projects and their particular situations, we hope that the variety of global natural environments is enriching for it.

4. PROJECT CRITERIA

- This competition is looking for project proposals that inspire the dissemination and awareness of natural heritage, emphasizing on

their **ability to relate and connect users with the chosen natural environment.**

- The idea is to design a site that breaks with the institutional, traditional and unidirectional expositions; a concept that goes beyond the "traditional museum" making of the site visit a complete sensational experience, pushing the visitors to get in tune with nature.
- There are no limits or restrictions on the size of the project. Each competitor should decide the extent of his project, responding to the particular characteristics of the design itself and the environment in which it is located.
- In terms of functionality, the proposal must solve the accommodation and articulation of spaces set in the program requirements, as well as the use of those proposed by the participant. There must be logical paths and ease of flow and movement in the entire project.
- Sustainability and energy efficiency proposals will be of value. Projects that allow the use of renewable energies, achieve energy savings and include applications of construction techniques designed to increase the use of recycled materials will therefore be considered very positive.

Multimedia Classrooms: A minimum of 2 spaces to give lectures, small conferences, instructional videos, etc. ... These could be articulated in such a way that they have the potential to generate a bigger space for events with more attendance.

Cafeteria: rest and recreation space. It must include table area, bar, kitchen, storeroom and toilets. It could have independent access from the rest of the building.

Administrative Offices: S space for administrative management and a meeting room for the staff.

General Toilets: In addition to gender-separated toilet, it is mandatory to have a special one for disabled visitors and a nursing room for mothers with small children.

Bedrooms: Hostel type rooms must be considered for a group of 24 people. Spaces can be separated in dormitories of 4 people or bunk spaces separated by gender. In addition, 2 single bedrooms will be considered with their own bathroom to be used by the staff.

- As this is an academic type competition it is not considered primordial to achieve a high-level of technical-construction solutions. The primary focus is the "architectural conceptualization" and originality of the project. Opengap encourages all participants to experiment and explore diverse forms and spaces to develop original, creative, modern and risky proposals from the architectural viewpoint.

5. PROGRAM REQUIREMENTS

We propose the following program with the basic elements to be included in the design. With these proposed minimum required spaces, the participant or team can bring new elements under consideration; provide, improve or complement the profile of the project.

Access Area: This is a space for the reception of visitors. It must have a control and information desk and a multimedia information space, a waiting and rest area. It should be a transitional space between the outside and the interior environment. It should be linked to the starting point of the route of exposure.

Exhibition Area(s): This must be the area with the highest hierarchy of the project. It may be one versatile exposition space that can be transformed from time to time or be a clear and deliberate course specifically designed to guide visitors through different areas.

2

Bathrooms and changing rooms: These are for the exclusive use of the groups staying at the hostel.

General Warehouse: With a loading and unloading access, independent from the main entrance. Preferably to be linked to the exhibition area.

Facilities Room: In this space the Electricity, Water, Climate and special facilities, will be centralized.

3

IN2_COMPETITION ADMIN.pdf

innatur_2

Nature Interpretation Centre
OPEN IDEAS COMPETITION

COMPETITION ADMIN

1. COMPETITION TERMS

This competition will be decided in an open, anonymous process in a single stage by a jury. The competition is private and purely academic.

The submitted proposals will be part of a virtual exhibition within the OPENGAP web, which will open this debate to other architects and interested individuals.

This competition will be governed by the present program, with OPENGAP and, at a later time, the jury, empowered to resolve all those issues that are not explicitly stated in it. Any decision taken will preserve the principles of anonymity and non-discrimination.

OPENGAP's commitment to the winners is limited to the awards mentioned in this programme. No further contractual relations will arise between OPENGAP and the winners of this competition, as its objective is only the reflection on the topics discussed and does not involve the execution of the projects.

2. ORGANIZER OF THE COMPETITION

All correspondence related to this competition will be directed to OPENGAP at:

- Address: Avenida de Brasil n.º 6, 1st Floor 28020, Madrid.

- Phone Number: +34 91 284 47 47

- Fax: +34 91 284 47 88

- E-mail: competitions@opengap.net

- Website: www.opengap.net

All questions concerning this programme and the competition in general will be dealt by e-mail.

3. COMPETITORS

All architects, designers, architecture students and individuals interested in the topic around the world can enter this competition of ideas. Proposals may be presented individually or as a team of up to 5 people max.

Only one proposal may be presented for each registration made. Each competitor or team may present as many projects as registrations completed, since each proposal is assigned a different REGISTRATION NUMBER.

The following are prohibited to enter this competition: any member of the jury, or regular partners, employees or relatives up to second-degree of them, employees of OPENGAP or architects with any type of contractual relationship with that company before the registration deadline for the competition.

The non-compliance of any of these conditions will result in disqualification of the competitor or team involved.

4. DEADLINES

BEGINNING OF THE COMPETITION: **July 30, 2012**

QUERIES SUBMISSION DEADLINE: **September 30, 2012**

REGISTRATION 1ST PERIOD: **From July 30, 2012, until September 4, 2012**

REGISTRATION 2ND PERIOD: **From September 5, until October 2, 2012**

REGISTRATION 3RD PERIOD: **From October 3, until November 6, 2012**

REGISTRATION 4RD PERIOD: **From November 7, until November 27, 2012**

COMPETITION REGISTRATION DEADLINE: **November 27, 2012**

PROPOSAL SUBMISSION DEADLINE: **Until December 4, 2012**

WINNERS ANNOUNCEMENT: **During December, 2012**

AWARDING OF PRIZES: **During January, 2013**

NOTE:

In all cases, the payment will be charged with VAT applicable in Spain at the time of payment.

The registration fee is the same regardless of the number of participants in the team.

A registration fee has to be paid for each proposal submitted, since each proposal must have its own registration number.

The registration date will be the day in which the fee is paid and no other.

The registration can be paid by means of:

a) ON-LINE REGISTRATION

The registration fee can be paid through Paypal or by credit card (VISA or MASTERCARD) through the security platform on the web, following the steps of our payment process. At the end of the process OPENGAP will send an e-mail confirming the registration for the competition and indicating the registration number.

Any questions about a registration please send an e-mail to:

register@opengap.net

5. DOCUMENTATION OF THE COMPETITION

7.1. The full documentation of the competition will be available in the OPENGAP website (www.opengap.net) once the competition is launched. The information may be viewed by any interested party. **The information will be available for downloads before having paid the registration fee or formalized the participation.**

7.2. If having any problem downloading the documents from the web, interested parties should contact OPENGAP by e-mail to competitions@opengap.net

6. REGISTRATION AND ADMISSION OF PARTICIPANTS

The registration will be formalized following the registration steps through the web www.opengap.net.

The registration period begins on July 30, 2012 and ends on November 27, 2012 at 20:00 Central Europe (Central European Time (CET) = UTC / GMT + 1:00).

The following registration fees have been established according to the date of registration:

1ST PERIOD (from 30/JUL/2012 to 04/SEP/2012): **29,00 euro**

2ND PERIOD (from 05/SEP/2012 to 02/OCT/2012): **50,00 euro**

3RD PERIOD (from 03/OCT/2012 to 06/NOV/2012): **65,00 euro**

4RD PERIOD (from 07/NOV/2012 to 27/NOV/2012): **80,00 euro**

2

b) BANK TRANSFER

The payment can be made by bank transfer to following account:

OPENGAP NETWORK S.L.

BANK: BBVA

ACCOUNT: 0182 5977 36 0201535992

IBAN: ES60 0182 5977 3602 0153 5992

BIC/ SWIFT CODE: BBVAESMM

Please take into account that fees or taxes of the issuing bank or bank transfer costs are not included in the registration fee and they should be beared by the payer.

c) WESTERN UNION

You can also make a money consignment through WESTERN UNION, which shall be entered to:

NAME: CYNTHIA GOMEZ QUILES

COUNTRY: SPAIN

The registration fee does not include costs or commissions from WESTERN UNION, so the net amount transferred must be the correct fee.

If you choose an off-line payment option (Bank Transfer or Western Union), you must submit an e-mail to register@opengap.net a copy of the order of transfer and/ or deposit for confirming the payment.

3

In the same document you must indicate the provisional registration number previously assigned by e-mail to locate your data in our files. Once we have checked for payment, we will send the official registration number by e-mail.

Note: No registration will be valid if it was not formalized by any of the above terms.

7. INFORMATION AND QUESTIONS

- Besides organizing this competition, OPENGAP will monitor that all participants comply with this programme and with all other rules of this competition. Doubts as well as any communication about this competition shall be addressed by e-mail at the following address:

competitions@opengap.net

- The answers to all enquiries will be posted at the Q&A section within the web www.opengap.net after June 6, 2012, when the enquiry period will be closed. After this date no technical questions or doubts on the programme will be answered. All questions raised by that date will be published in the web until the end of the competition.

- All those queries on the registration, registration number or any issue related to fees, payments or money transfers shall be submitted during the registration period to the e-mail: register@opengap.net

- No other documentation may be sent except for 2 digital images.
- No logo, trade mark, insignia or any identifying symbol may be included in the images. The only identification should be the **registration number, which must appear on the upper right corner of the image.**

Note: The jury will review the proposals displayed on a computer screen and images will be projected to a size of approximately 120 x 84 cm at the jury session.

9. SUBMISSION OF PROPOSALS

- Proposals will be received through the web www.opengap.net by following the link "UPLOAD MY PROPOSAL" in the competition's profile. Or at this web address <http://opengap.wetransfer.com>

The proposal must be uploaded by following the instructions on the website.

The submission will be sent in a ZIP or RAR file whose name will be the registration number (eg IH1234.zip) and will include the three JPG images.

- The deadline for submission of proposals will be **November 27, 2012 at 20:00 in Central Europe (Central European Time (CET) = UTC/ GMT + 1:00)**

- Once the submission period has closed, OPENGAP will create a document listing the number of entries received and their registration numbers. It is the responsibility of each participant or team to verify that their proposal registration number is included in that list, once it is published on the opengap.net web page.

- OPENGAP will collect the proposals and forward them to the jury always preserving the anonymity of the authors.

- The attempt by any participant to get in touch with a juror with the intention of discussing any subject referred to the competition will result in an immediate disqualification.

8. DOCUMENTATION TO BE SUBMITTED BY PARTICIPANTS

The submissions will consist of 2 digital images .jpg with the following characteristics:

Digital Image Format: JPG.

File Name: Registration number + letter A or B (eg IN1234_A.jpg)

Maximum size: 4 Mega bytes per image.

Dimensions: rectangular in horizontal format. To be printed in DIN A2 size (59.4 X 42cm).

- These images must contain all graphic and written information required in the opinion of the participant for the proper definition of the proposal.
- The resolution, the scale of the drawings and text size of these images should be checked as these will eventually be printed on paper size DIN A2 (59.4cm X 42cm) horizontal format.
- Given these parameters, the minimum font size included in the proposal text should be 10 points.
- It is allowed to use any technique or form of graphic expression to explain the proposal.
- Any description in wording (or numbering) should be included within the submitted images in **English or Spanish only.**

4

- Proposals arriving after the deadline will not be accepted under any circumstances.

10. ANONYMITY

- OPENGAP will ensure always the anonymity of each proposal during the competition.

- The proposals should be presented only with the registration number, which shall appear on the images in the upper right corner, so they are evaluated by the jury in complete anonymity.

- It is prohibited to include any images of trade marks, logos, icons, symbols or signs that can help identify its author.

- The registration number will be the only item that will allow the jury to organize, process and evaluate each of the proposals received.

- OPENGAP will classify the images by their registration numbers, keeping the personal information in a separate envelope, and only at the end of the evaluation the jury will know the names of the authors.

- If the author of a proposal submitted wishes to remain anonymous in the event of not getting any award or mention, this can be requested by writing, before submission deadline, in an e-mail to register@opengap.net

11. JURY

a. COMPOSITION OF THE JURY

To OPENGAP it is important to have a serious and professional jury for this competition. We are in the process of selecting the jury members. Once we

5

have the confirmations of participation we will publish the names on our website, since we know this is important to the participants.

b. JURY'S TASKS

The tasks of the jury are:

- Analyzing the information and final acceptance of submitted proposals.
- The exclusion of those non-accepted projects and documented in the minutes, because of:

1. Late delivery, or failure to comply with the terms and conditions of the programme.

2. Violation of anonymity, either for having disclosed the authorship by any means or by

Including identifying graphics in the proposal;

3. Any attempt to influence the jury's decision.

- Analyzing and evaluating the submitted proposals, seeking external advice when considered convenient.

- Monitoring and enforcement of strict anonymity with which the documentation will be examined.

- The final resolution: the verdict of the competition will be rationalized and documented and the minutes will include the arguments for choosing the winning proposals.

OPENGAP will keep minutes of all actions carried out by the jury.

c. PROCEDURE FOR REACHING A VEREDICT OF THE COMPETITION

After the receipt of all proposals, all images received will be available for

The award amounts will be paid through wire transfer to the designated bank account.

13. INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

The authors retain the intellectual property of their proposals. None of the proposals, not even the awarded ones, can be used for other purposes or as source material for other projects except by their authors.

Participants will transfer to OPENGAP only the rights of exploitation of their work for advertising the competition and its results, by means of publication and exhibitions of the proposals presented. The authors of those non-awarded proposals will stay anonymous if they requested it so in advance.

14. EXHIBITION OF PROPOSALS

- Once the competition results are decided, all submitted proposals will be published in the OPENGAP website: www.opengap.net

- It is implicit that the right of participants to review all submitted proposals is met by publishing them on the website.

- OPENGAP may also organize a public exhibition. This exposition, if done, will be announced to all participants.

- Some projects may also be subject to publication; in this case the prior permission of their authors to publish their details will be obtained.

- All images presented in the Competition will be part of OPENGAP digital recording, thus becoming part of the records of the event for display, exhibition and publications to be made.

review by the jurors, who will have sufficient time to analyze them all. All digital files presented will be sent to the Jury members.

On a date to be determined between the members of the jury and OPENGAP, there will be a plenary meeting to proceed with the discussion of the verdict.

Before entering any other considerations it will be decided which proposals will be admitted and are rejected.

The jury will agree a process for evaluating the proposals, depending on the quantity and quality of the submitted proposals, and their successive filtering.

The jury will disclose the motives for the determining the awards and for those with a special mention. Their work will be documented in the minutes.

d. PUBLICATION OF RESULTS

Following the plenary session, the results of the competition will be announced on the OPENGAP website. All submissions will also be published in www.opengap.net

12. PRIZES

The awards will be the following:

- 1st Prize, **2000 Two thousand Euro**

- 2nd Prize, **700 Seven hundred Euro**

- 3rd Prize, **400 Four hundred Euro**

- Mentions, Mentions will not have an economic prize. The jury may name as many proposals as they consider worthy to be mentioned.

6

15. CONDITIONS OF PARTICIPATION

- When registering to the Competition, participants immediately formalize their

unconditional acceptance of this competition programme and rules, as well as the final decisions of the jury. Participation and registration to the competition constitute acceptance of the conditions outlined above.

- After registration, the inscription fee will not be returned.

- The jury, by majority vote, is the only sanctioned and responsible body for choosing the winners of this competition and its decision is final.

- In case of an exceptional situation, OPENGAP reserves the right to make any improvement to this programme (dates, deadlines or requirements), provided these changes serve the common good of the participating architects and to a better development of this competition.

- As participants agree to the final decisions of the jury, both OPENGAP and jurors are exempt from any possible claim (civil or criminal) if an architect or architectural team does not agree with their determinations.

7

